

Windows

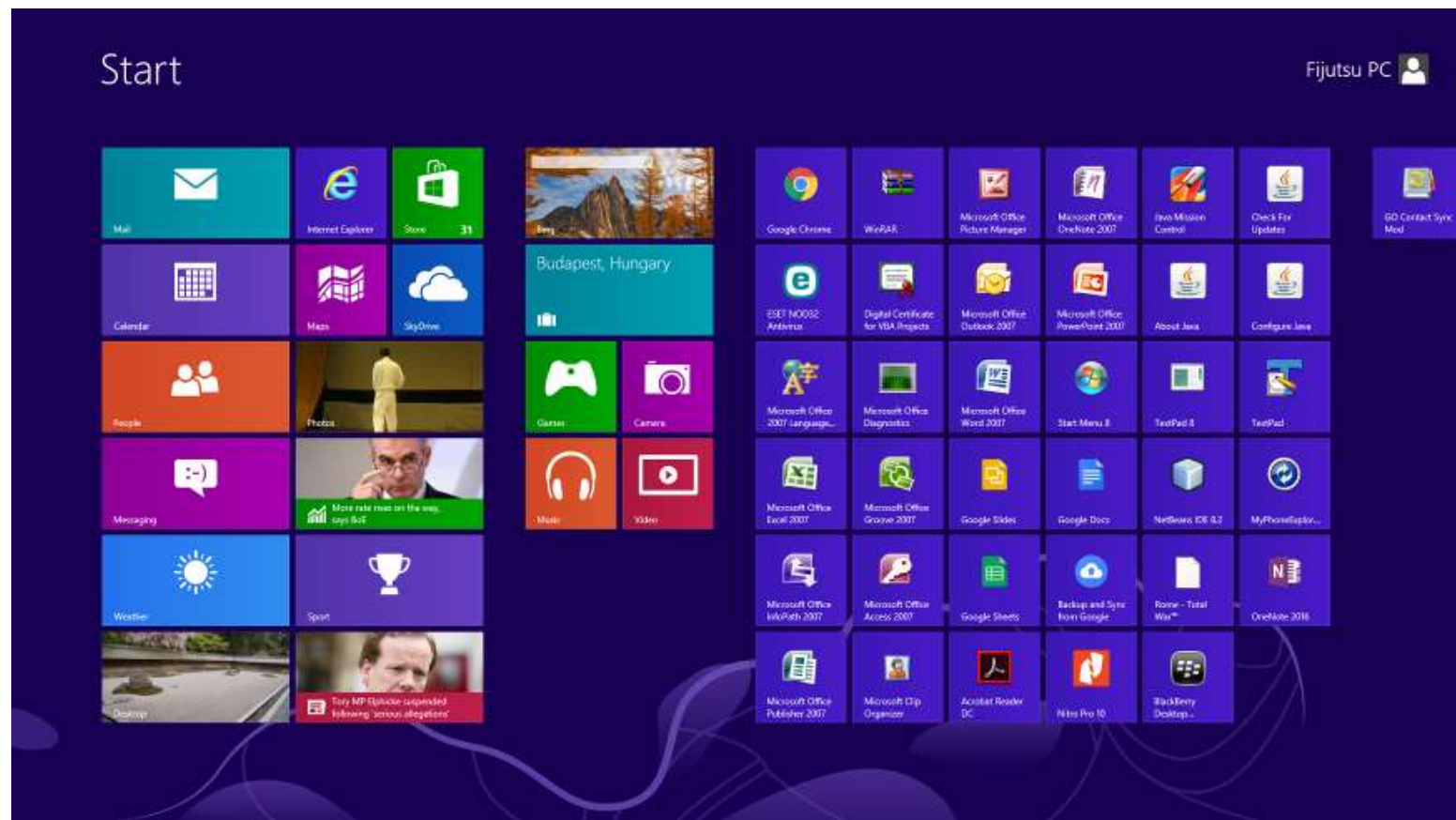
prof. dr Nenad Jovanović

Uključivanje računara

- Po uključenju računara potrebno je ulogovati se na sitem pomoću korisničkog imena i odgovarajuće šifre.

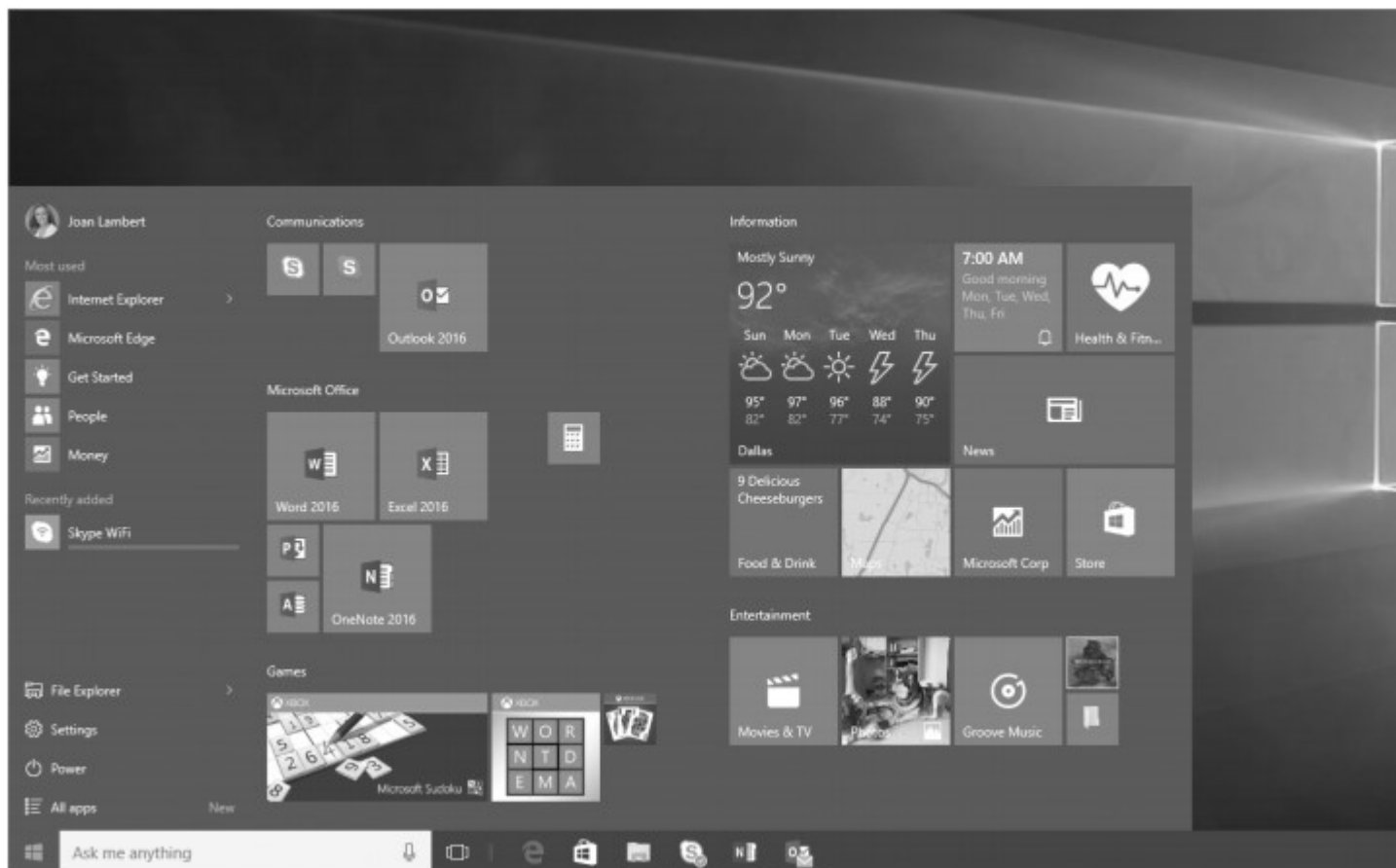
Start ekran windows 8

Windows 10

- Na raspolaganju su dve konfiguracije početnog ekrana:
 - Početni ekran sa delimičnim ekranom sa menijem **Start** koji je uvek vidljiv na levoj strani (podrazumevano).
 - Početni ekran preko celog ekrana sa **Start** menijem na levoj strani

Podrazumevani start ekran

Podešavanje

- Za prebacivanje između podrazumevanog početnog i početnog ekrana preko celog ekrana.
 - Otvorite prozor **Settings** .
 - Kliknite **Personalization**, a zatim na stranici kliknite.
 - U oknu kliknite na **Start full screen**.

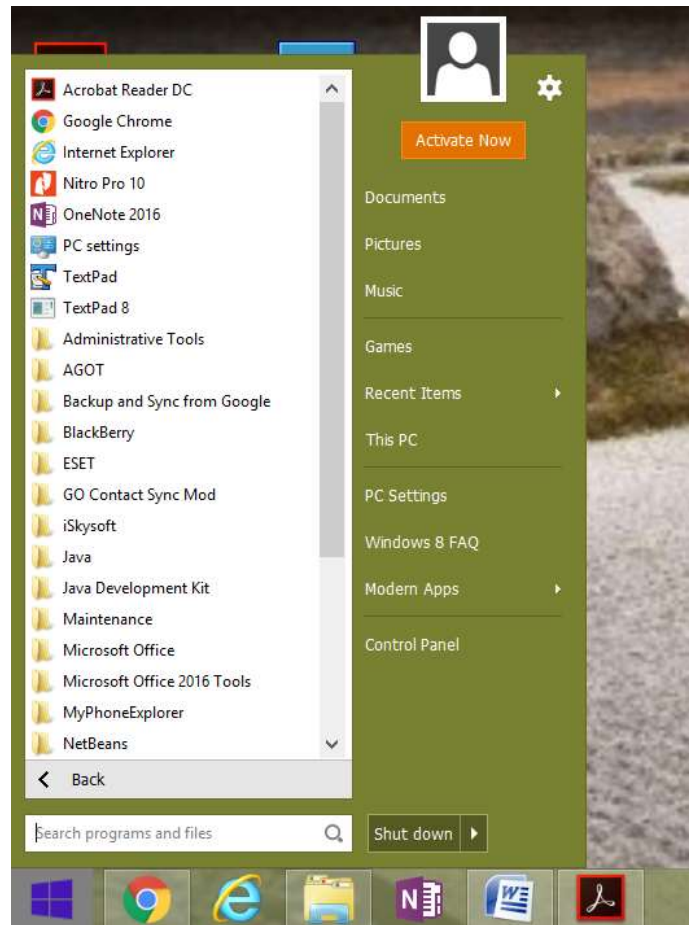
Ddesktop

Elementi

- **Start ekran** se aktivira klikom na dugme
- **Taskbar**; prikazuje aktivne programe, kao i nekoliko favorizovanih programa (favored programs).
- **Recycle Bin**; služi za skladištenje obrisanih fajlova.
- **Charms bar**; pojavljuje se kada se pokazivač miša pozicionira uz desnu ivicu desktopa (Win 8).

Start meni

Strat (Windows 10)

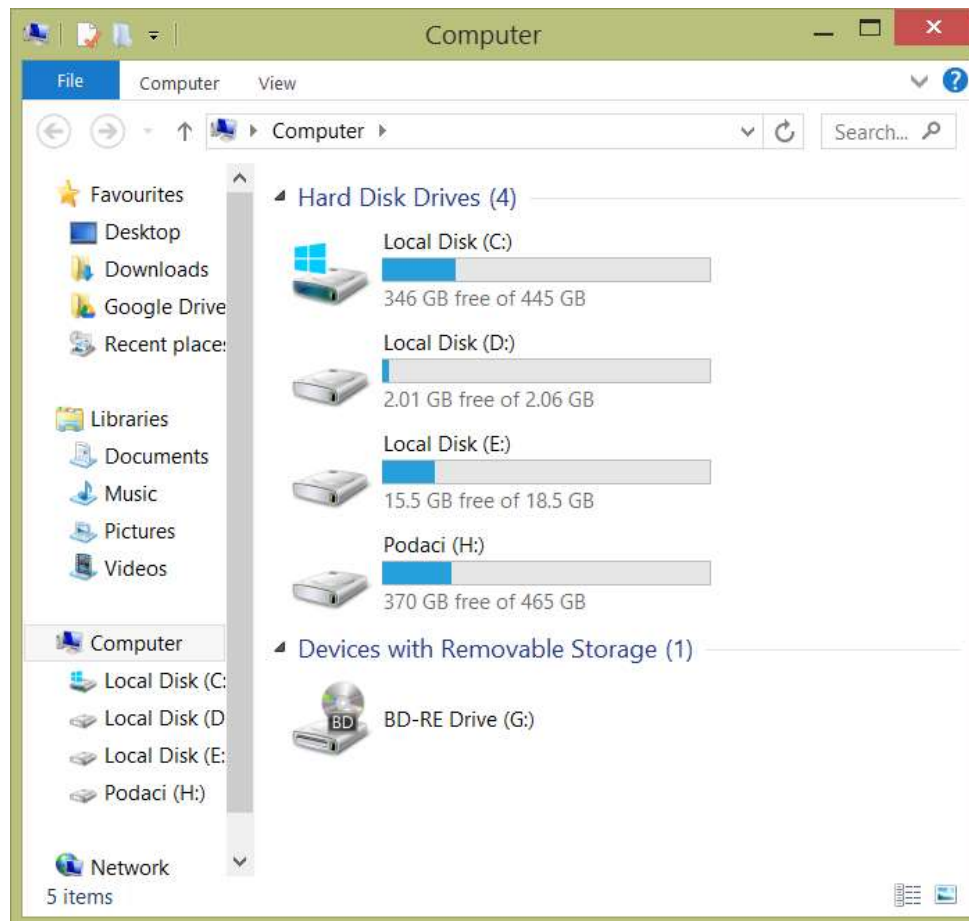
Podešavanje

- Da biste prikazali ili sakrili liste aplikacija u **Start** meniju.
 - Otvorite prozor **Settings**.
 - Kliknite **Personalization**, a zatim kliknite **Start**.
 - U prozoru **Start** :
 - Kliknite na **Show most used apps** da biste isključili ili uključili listu najčešće korišćenih aplikacija
 - Kliknite **Show recently added apps** da biste isključili ili uključili listu Nedavno dodatih aplikacija

Rad sa prozorima

- Kretanjem miša po podlozi, dovedite pokazivač miša na objekat **Computer** koji je prikazan na *radnoj površini (Desktop)*.
- Dvostrukim klikom na ovu ikonu na radnoj površini će se otvoriti prozor **Computer** (**Double click**, dva puta kratkotrajno pritisnemo i otpustimo levi taster miša).

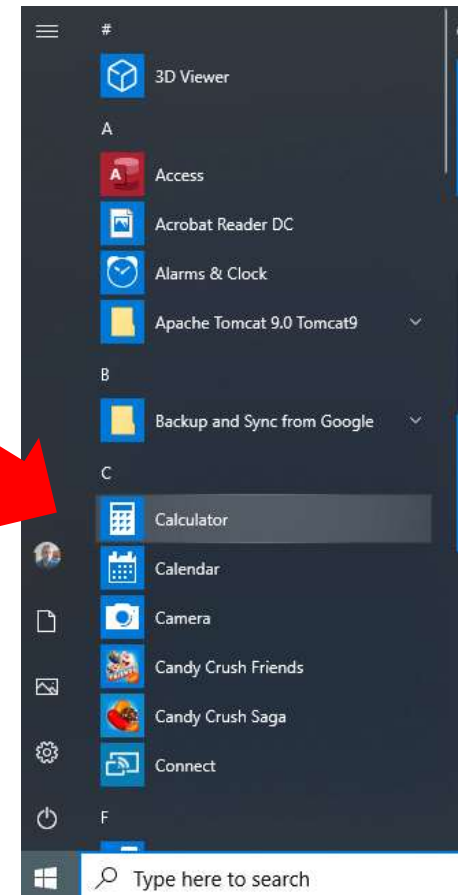
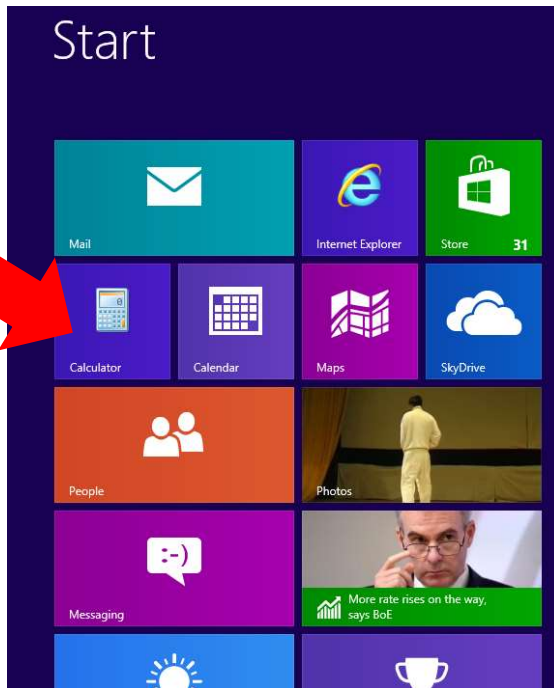
Prozor Computer

Otvaranja programa

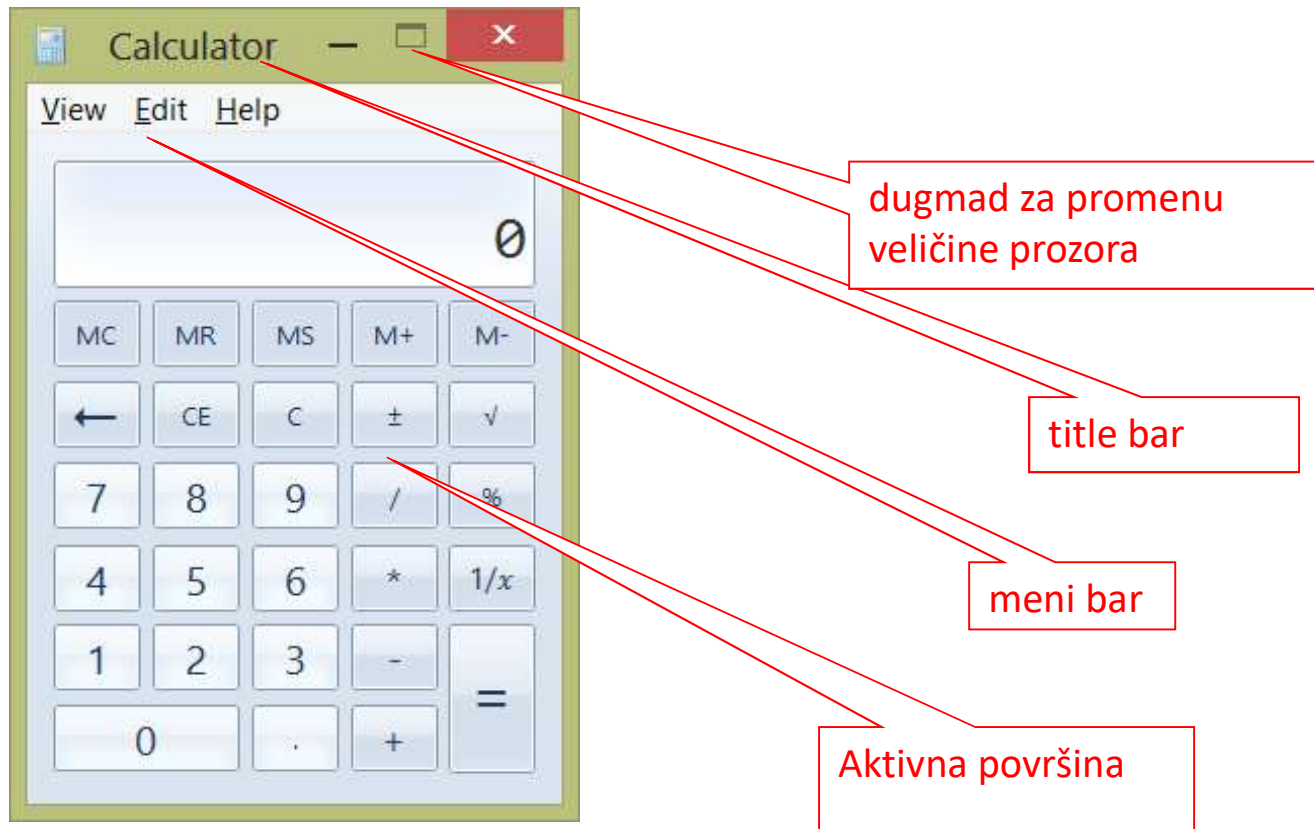
- Pomerite pokazivač miša uz desnu ivicu ekrana, pojaviće se **Charms bar**.
- Kliknite na ikonu
- Otvoriće se **Start ekran**
- Dovedite pokazivač na ikonu **Calculator**
- **Alternativno: U Start meniju pronaći program Calculator i kliknuti levim tasterom miša.**

Otvaranja programa

- Kliknemo na ikonu **Calculator** i na ekranu se otvara novi prozor.

Calculator

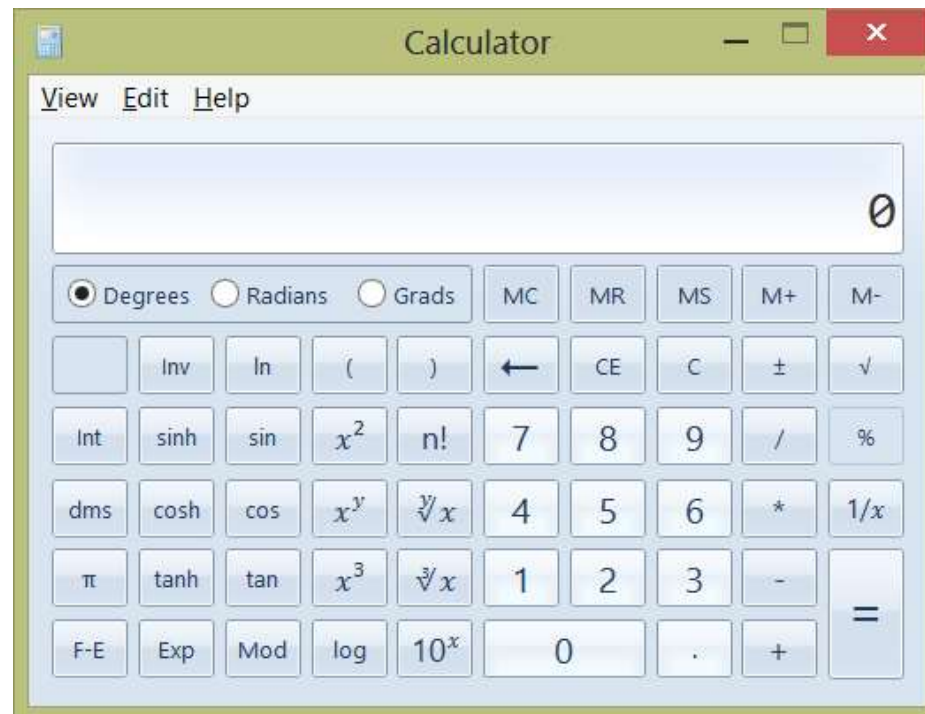

Elemente prozora

- **linija naslova programa – prozora (title bar)** sa tri dugmeta, tri ikone za promenu veličine prozora. Vidimo da se ovaj prozor ne može povećati jer je ikona za povećanje zatamnjena.
- Ispod linije naslova nalazi se **linija menija (menu bar)** koja sadrži opcije: **Edit**, **View**, **Help**. Svaka predstavlja pristup daljim mogućnostima koje se tiču otvorene aplikacije, u ovom slučaju upotrebe **Calculator-a**.
- Središnji deo prozora predstavlja aktivnu površinu prozora.

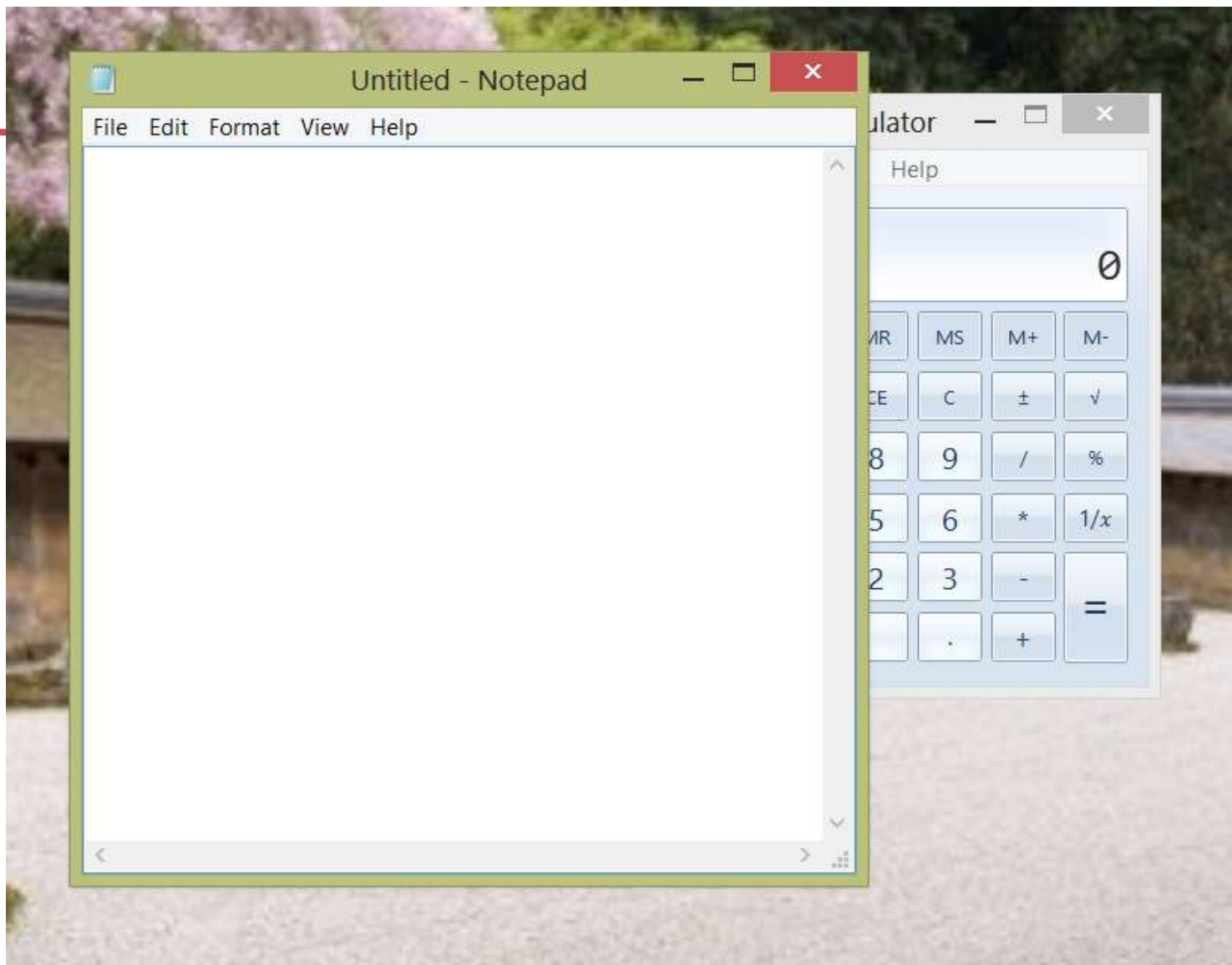
Calculator

- Kliknite na **View** i pojavljuje se padajuća lista (*drop-down menu*). Kliknite na **Scientific** i na ekranu će se pojaviti jedan znatno složeniji, takozvani, naučni kalkulator.

Otvaranje drugog prozora i pomeranje prozora

- Na isti način aktivirati **Start ekran**, pozicionirati se na ikonu **Notepad**.
- Klikom na ikonu **Notepad** aktivira se program **beležnica – Notepad**. Na ekranu će se sada pojaviti radna površina sa dva otvorena prozora, slika 4: , od kojih je prozor **Notepad** aktivan (u prvom planu), a prozor kalkulator je u pozadini.

drag&drop

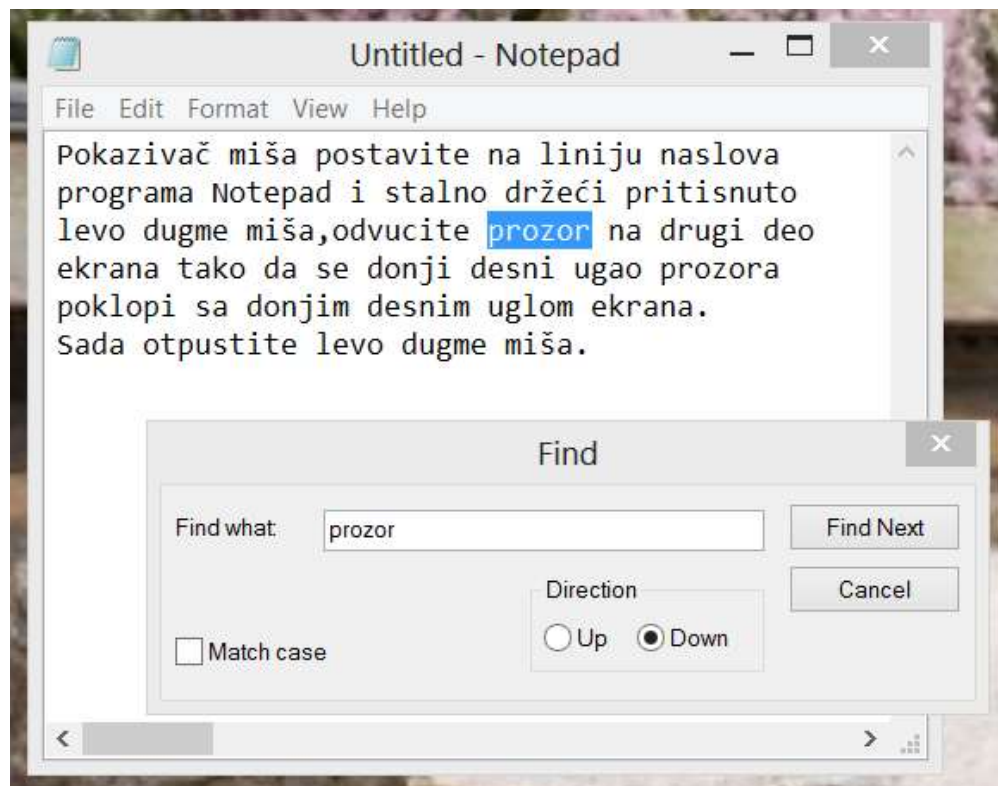
- Pokazivač miša postavite na **liniju naslova** programa **Notepad** i stalno držeći pritisnuto levo dugme miša, **odvucite** prozor na drugi deo ekrana tako da se donji desni ugao prozora poklopi sa donjim desnim uglom ekrana. Sada otpustite levo dugme miša. Vidite da je prozor **podsetnik** sada na drugom delu radne površine, slika. Ova akcija se zove '**odvuci i spusti**' – **drag&drop**.
- **Napomena:** za svaki otvoreni prozor-program, na **liniji poslova (tasbar)** pojavljuje se jedno dugme sa njegovom ikonom.

Menjanje veličine prozora

- Ako sada pokazivač miša postavite na samu levu ivicu prozora, primetićete da se ikona pokazivača miša promenila u dvostranu horizontalnu strelicu \leftrightarrow . Pomereanjem miša vrši se promena veličine prozora po horizontali.
- Sada pokazivač miša postavite na levi gornji ugao prozora, primetićete da se ikona pokazivača miša promenila u dvostranu strelicu \updownarrow . Pomereanjem miša vrši se promena veličine prozora po vertikali.
- Ukucajte neki tekst u programu **Notepad**.

Find

- Kliknite na komandu **Find** menija **Edit**. Na radnoj površini prozora **Notepad** otvoriće se okvir za dijalog **Find** kao na slici.

Find

- Smer pretraživanja se bira pomoću radio dugmeta: na gore-**Up** i na dole-**Down**, od mesta gde se nalazimo. Izaberite najpre smer na gore. Reč koja se pretražuje unosi se u polje **Find what**. Postupak pretraživanja počinje klikom nadugme **Find Next**.
- Zatvorite dijalog Find klikom na dugme u gornjem desnom uglu.

Promena aktivnog prozora i smanjivanje prozora

- Dovedite pokazivač miša na površinu prozora **Calculator** i kliknite. Linija naslova ovog prozora postala je tamnija, tj. ovaj prozor je sada aktivan.
- Dovedite pokazivač miša na ikonu smanji **Minimize** u gornjem desnom uglu prozora **Calculator** i kliknite.
- Prozor je smanjen i nalazi se kao dugme na liniji aktivnih programa, tj. na liniji poslova. Klikom na dugme **Calculator** na liniji poslova prozor se ponovo aktivira.

Win 10

- Da biste prikazali Naslovnu liniju prozora u boji
 - 1. U prozoru **Setings** kliknite na **Personalization** , a zatim na kliknite na dugme **Color**.

Show accent color on the following surfaces

☐ Start, taskbar, and action center

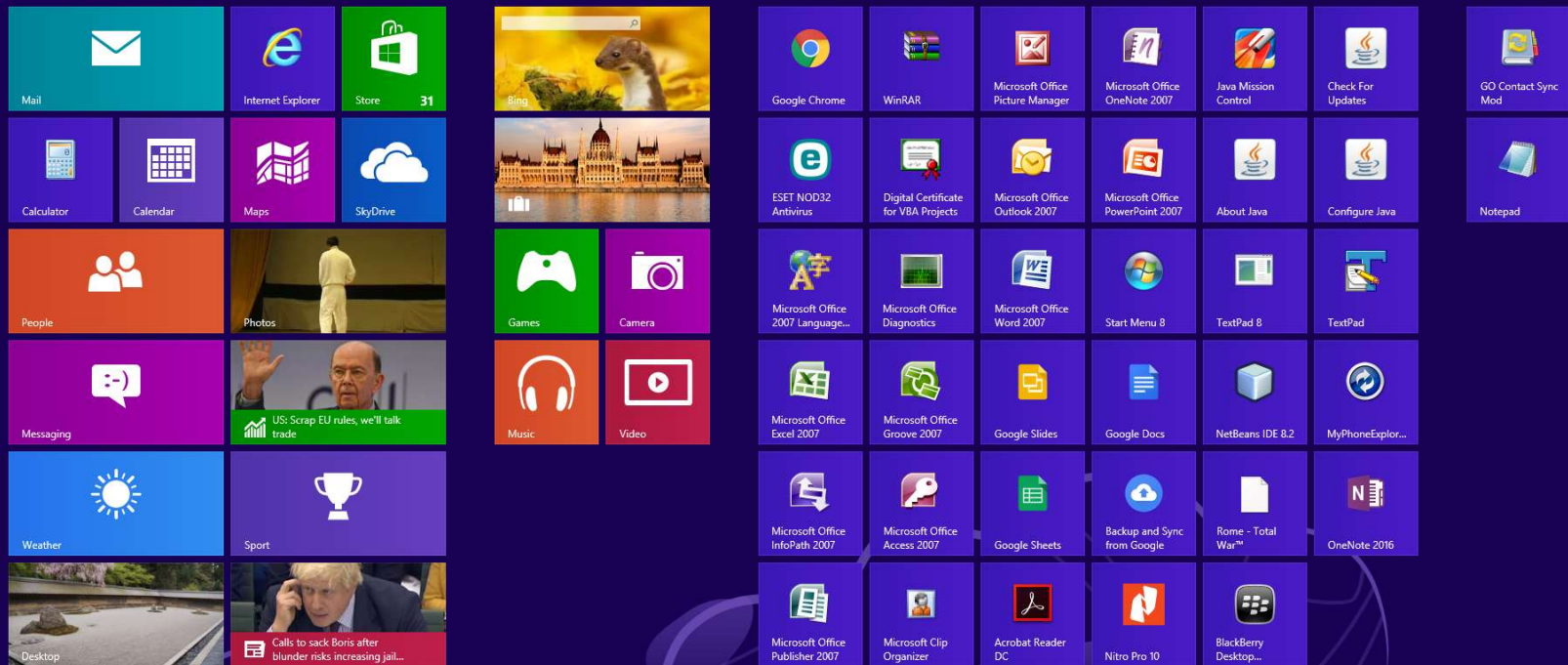
☐ Title bars and window borders

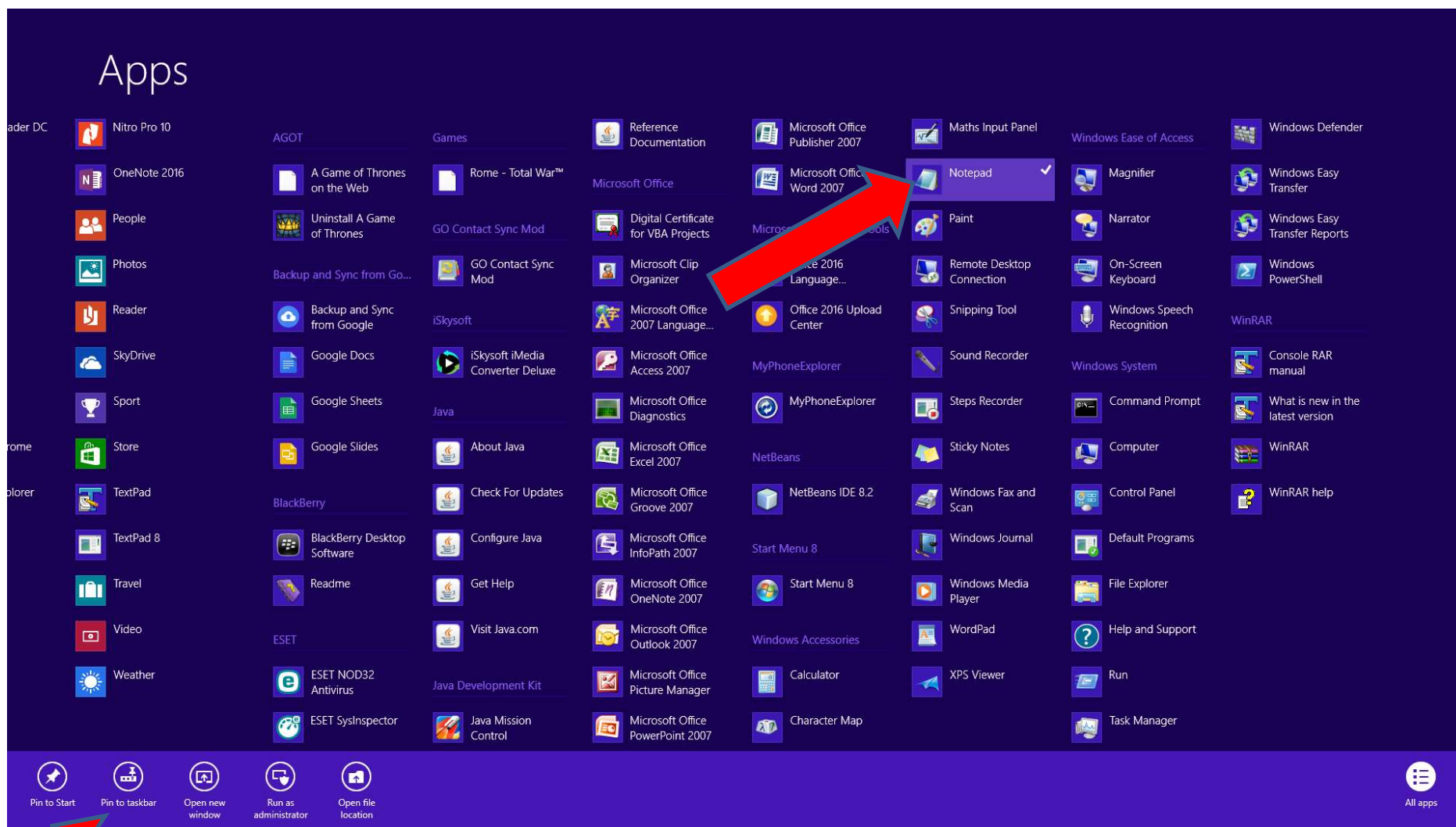
Podešavanje programa na Start ekranu

- Ako se program *Notepad* ne nalazi na **Start Ekranu**?
- Otvoriti **Start ekran** i kliknuti desnim tasterom na površinu **Start ekrana**.
- Kliknuti na ikonu **All apps**.

Start

Fijitsu PC

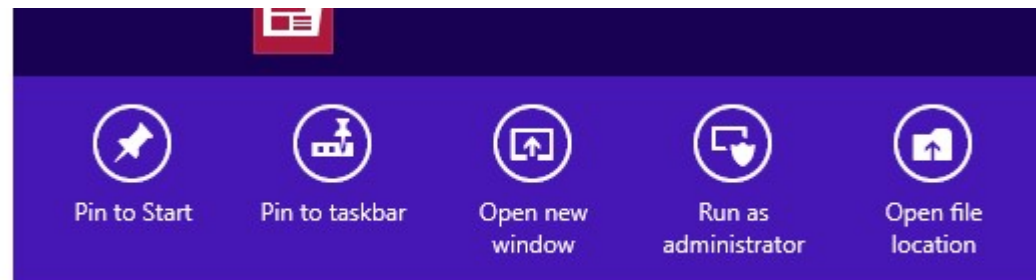

Win 10

Podešavanje programa na Start ekranu

- Iz spiska svih aplikacija treba odabrati, desnim tasterom miša, željenu aplikaciju (**Notepad**)
- U donjem delu ekrana otvara se linija sa ikonama:

Podešavanje programa na Start ekranu

- Opcija **Pin to Start** – postavlja ikonu programa na **Start ekran**.
- Opcija **Pin to Taskbar** – postavlja ikonu programa na **Taskbar**.

Zatvaranje aplikacija

- Predjite u prozor **Notepad**.
- Kliknite na dugme **zatvori** (close) u gornjem desnom uglu okvira za dijalog u prozoru i on će se zatvoriti. Na isti način možete zatvoriti bilo koji prozor – program, ali to se može uraditi i na sledeći način:
 - Klikom na dugme **Cancel** nekog dijaloga, na primer, ponovo otvorite okvir za dijalog **Find**, a zatim pritisnite na dugme **Cancel**.
 - Klikom na opciju **Exit** manija **File**, programa **Notepad**.
 - Istovremenim pritiskom na tastere **Alt-F4** na tastaturi.

Zatvaranje aplikacija

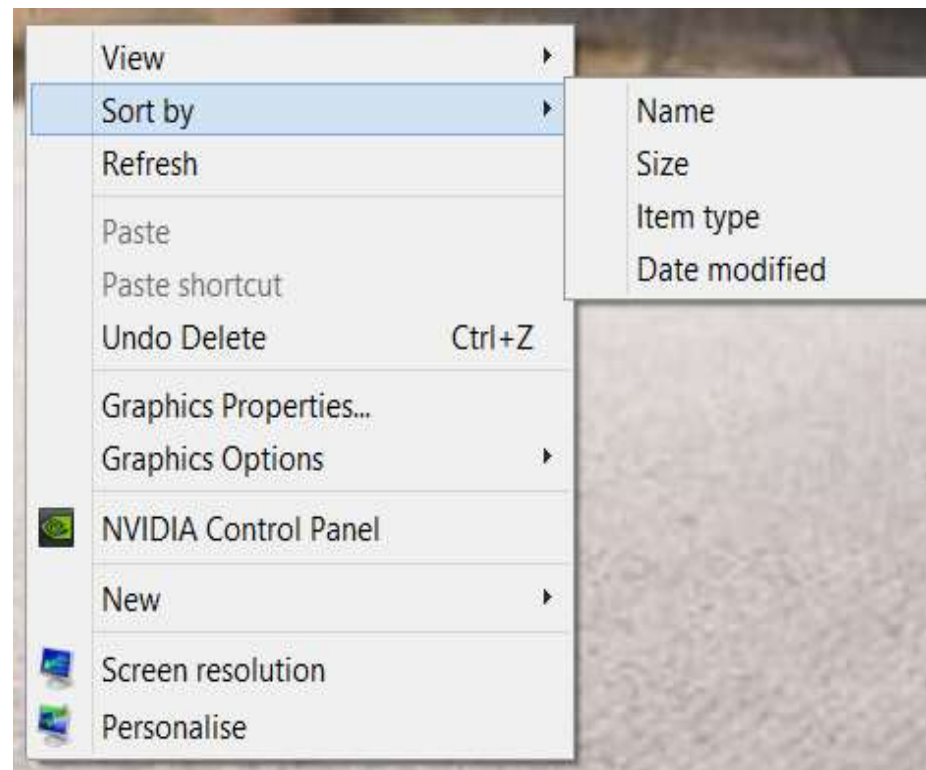
- **Napomena:** Većina programa u meniju **File** ima, sem komande **Exit**, istovremeno i komandu **Close**.
- Razlika izmedju komande **Exit** i **Close** je u tome što komanda **Close** *zatvara* samo tekući dokumenat, dok **Exit** zatvara i aplikaciju, tj. *izlazi* se iz programa.

Pomeranje ikona

- Dovedite pokazivač miša na neku od postojećih ikona, na primer, na ikonu **Recycle Bin**. Pritisnite levi taster i odvučite ikonu na sredinu ekrana. Otpustite taster.
- Na isti način vratite ikonu na prethodno mesto.

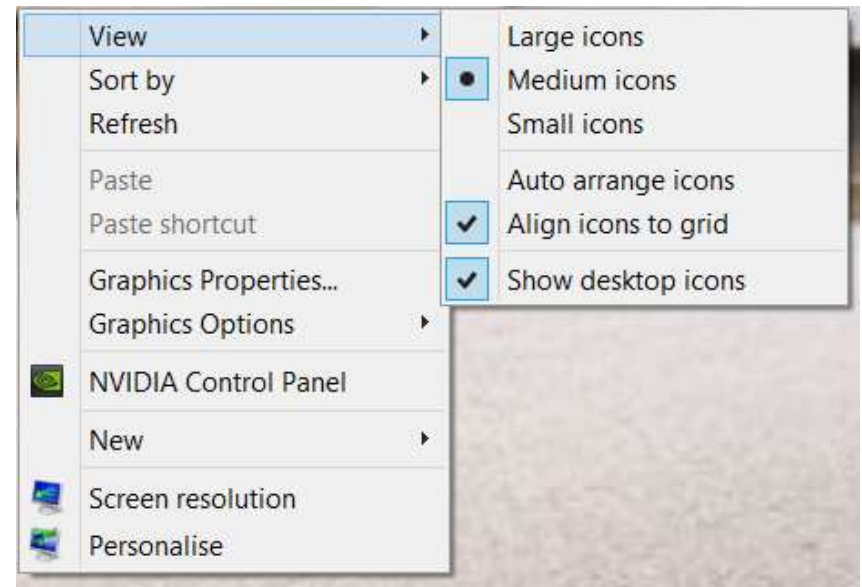
Uređivanje ikona na ekranu

- Ikone možete urediti iz *padajućeg menija*, klikom na desni taster miša na radnu površinu, izborom komande **Sort by**, po raznim osobinama:
 - po imenu –**Name**,
 - ekstenziji –**Type**,
 - veličini – **Size**,
 - datumu promene - **Modified**.

Uređivanje ikona na ekranu

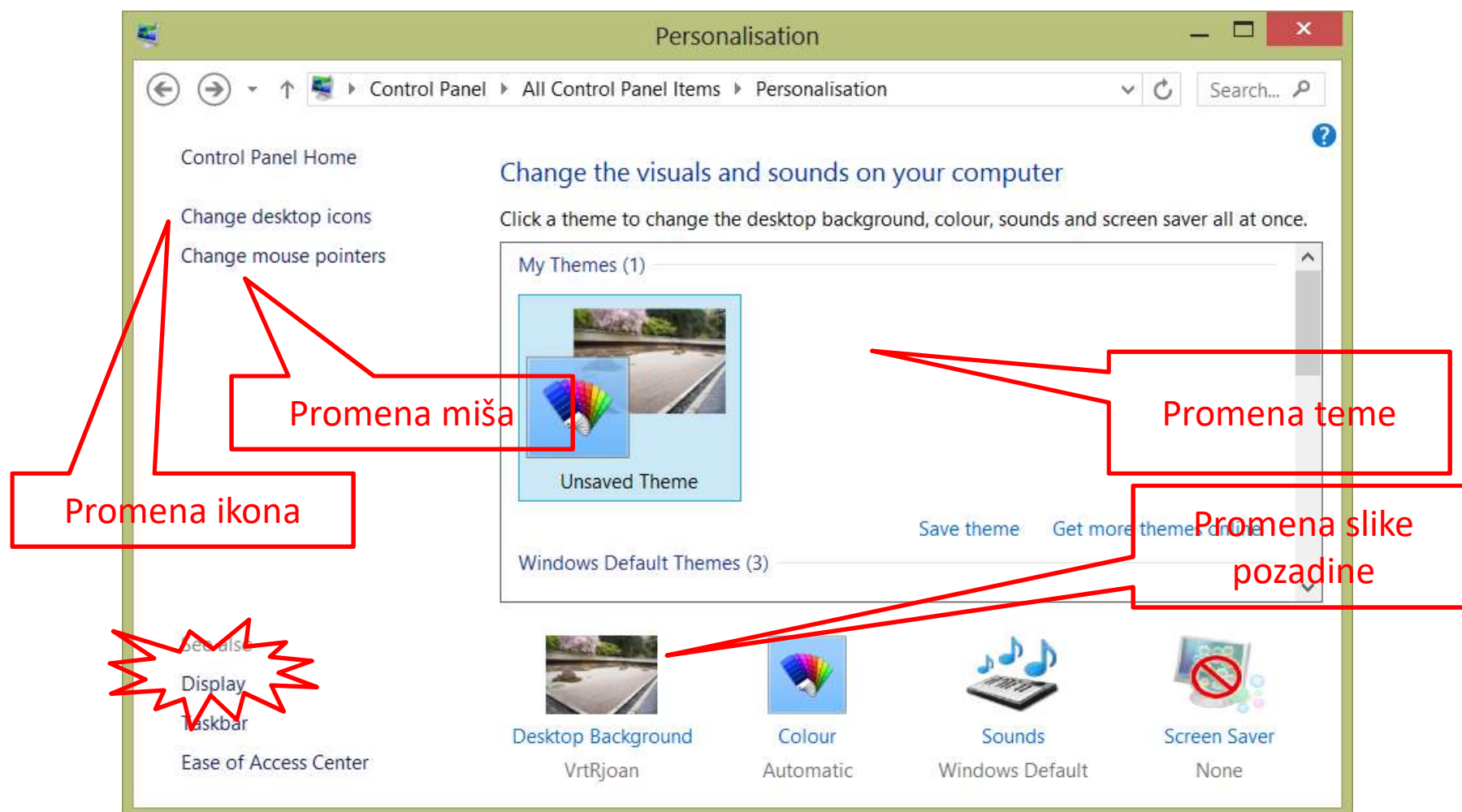
- Opcija menija **View** omogućava:
 - promenu veličine ikona na ekranu (**Large, Medium, Small**)
 - Auto aranžiranje ikona – **Auto arrange**
 - Prikaz ili skrivanje ikona – **Show desktop icons**

Uredjivanje radne površine

- Kliknite dva puta na ikonu **Computer** i izaberite opciju **Control Panel** menija **Computer** ili kliknite na ikonu **Control Panel** na **Desktop**-u.
- Zatim dva puta kliknite na **Personalisation**, otvoriće se prozor **Personalisation**.

Uredjivanje radne površine

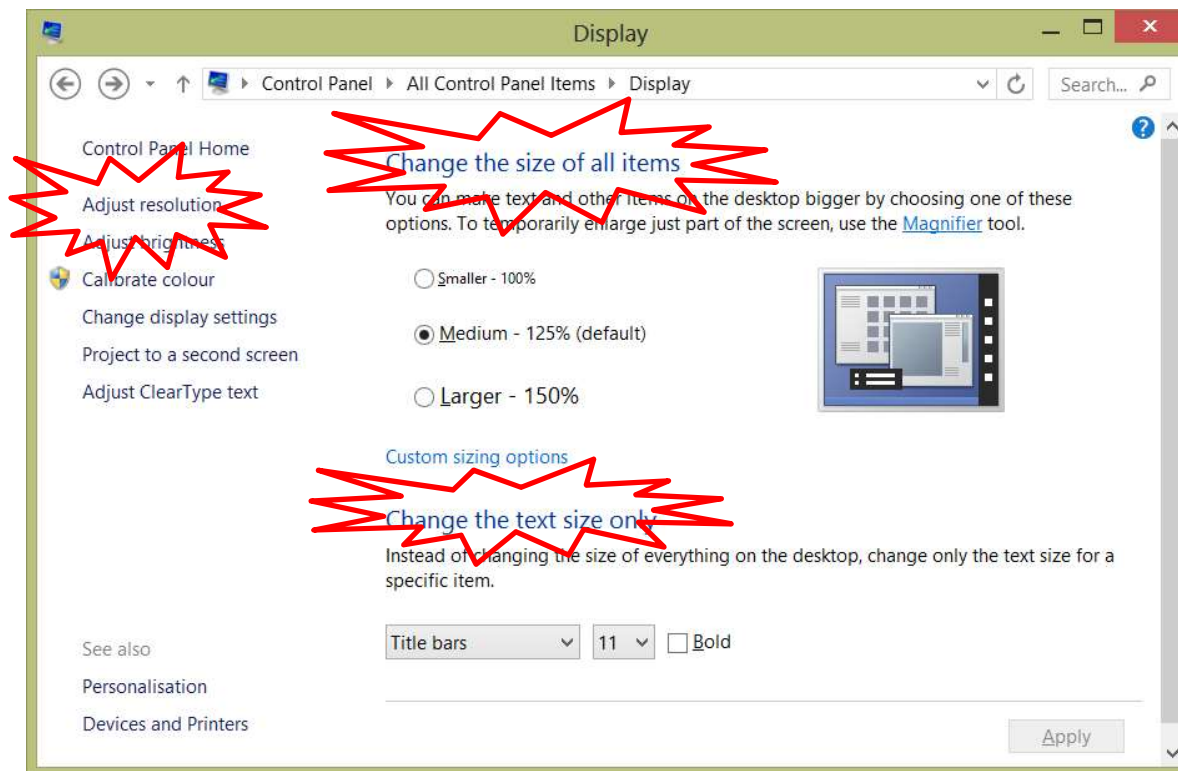

Uredjivanje radne površine

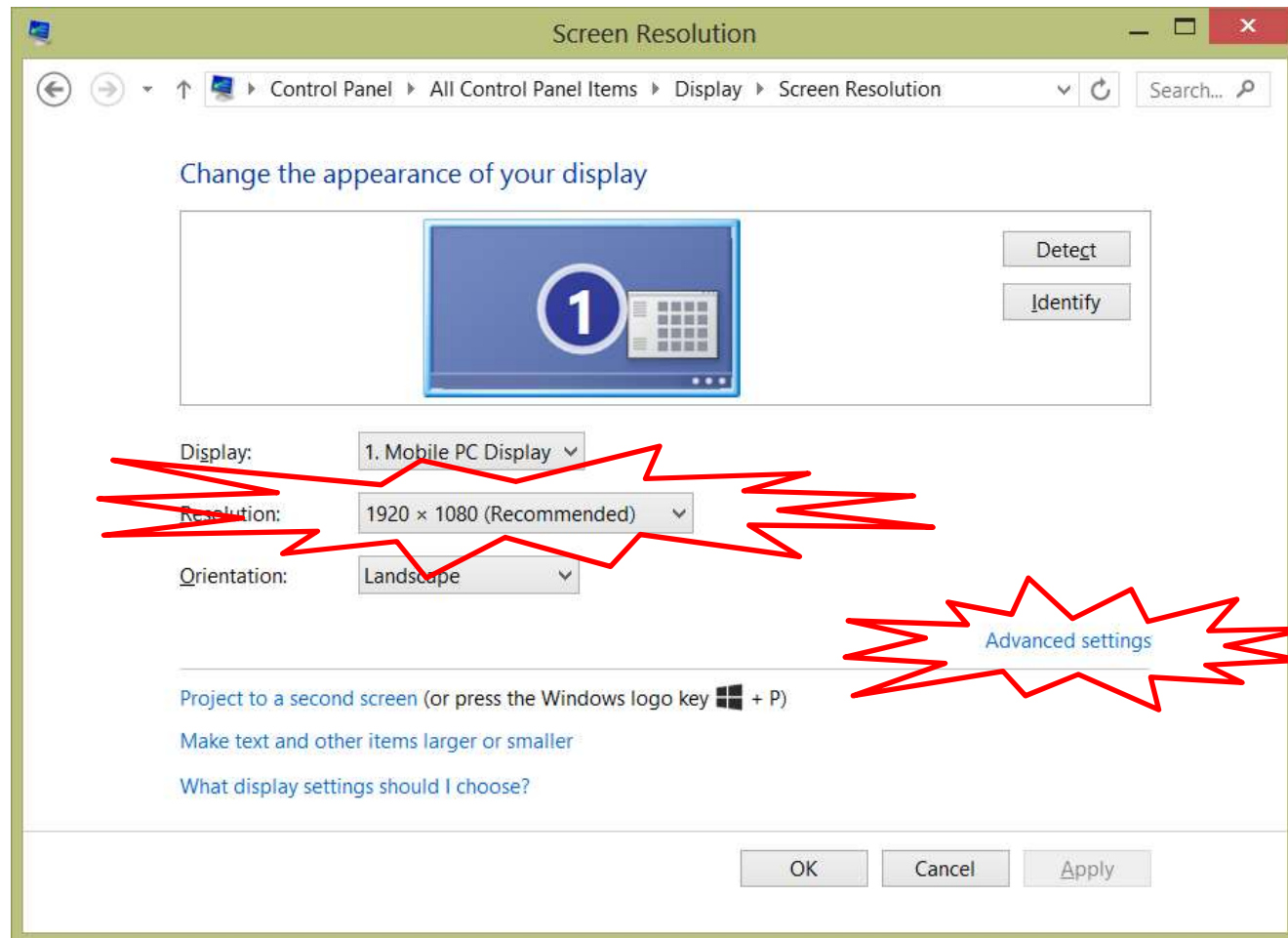
- Isti dijalog se može dobiti sledećim postupkom: desni klik na površinu desktopa, opcija **Personalisation**.
- Upotrebom **tema** menjate izgled **Windows**-a. Sa liste koja se nalazi na kartici **Themes** izaberite temu koju želite da podesite.
- U koliko želite da promenite sliku koja služi kao pozadina za radnu površinu izaberite opciju **Desktop Background**. U koliko želite sliku koja se ne nalazi na listi kliknite kontrolu **Browse**, pa upotrebite *okvir za dijalog* **Browse** za navigaciju i biranje datoteke.

Uredjivanje radne površine

- Prozor **Display**, nam daje mogućnost da menjamo rezoluciju ekrana (Adjust resolution), kao i veličinu stavki i teksta na ekranu.

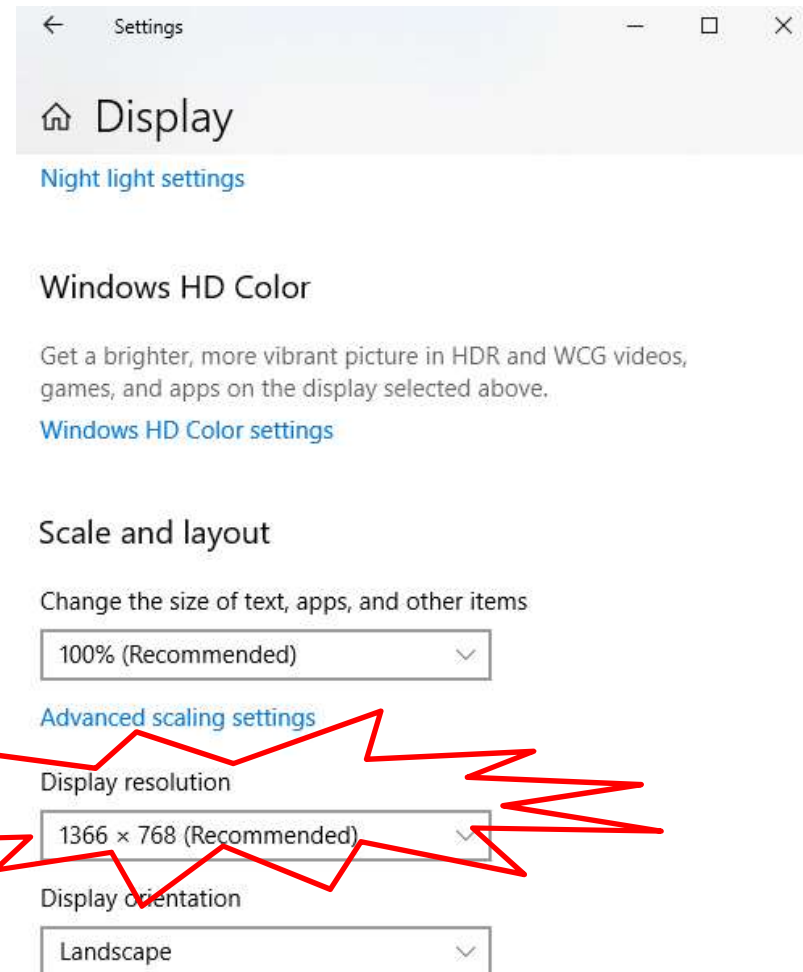

Podešavanje rezolucije ekrana

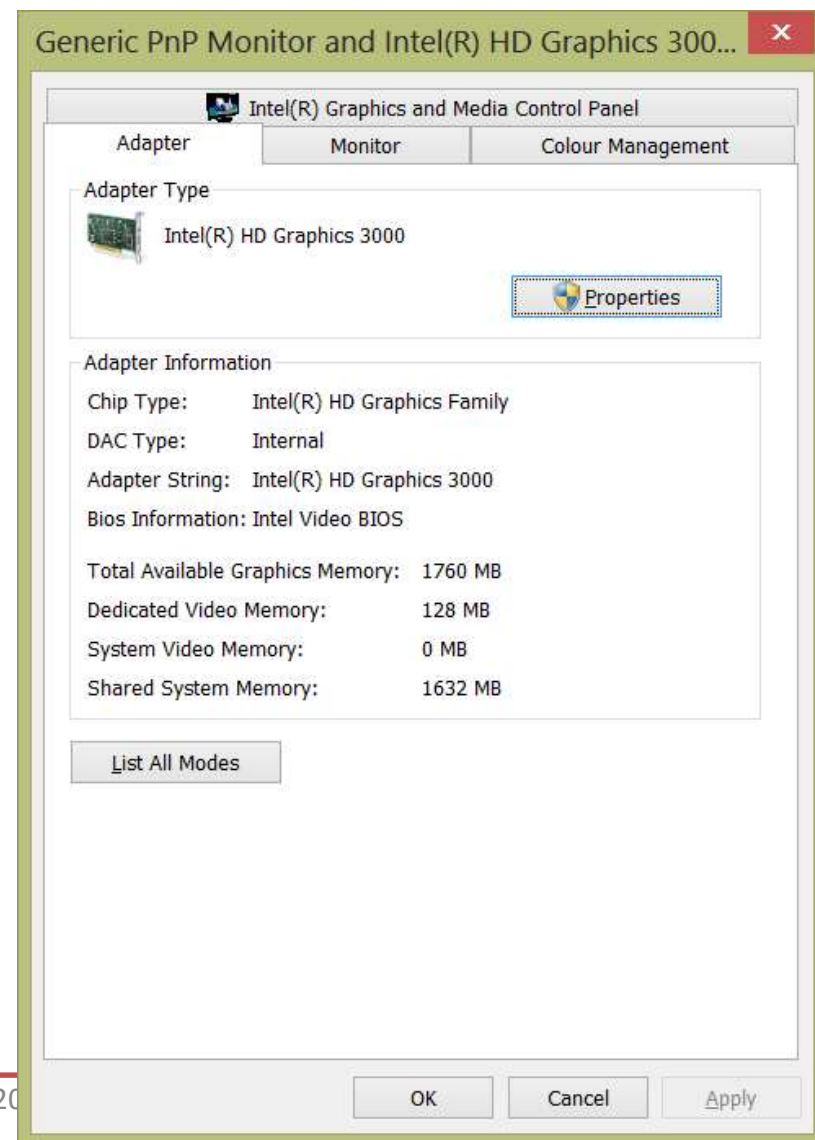
Winn 10

- Kliknite na **Setings**
- Kliknite **System**, a zatim kliknite **Display**.

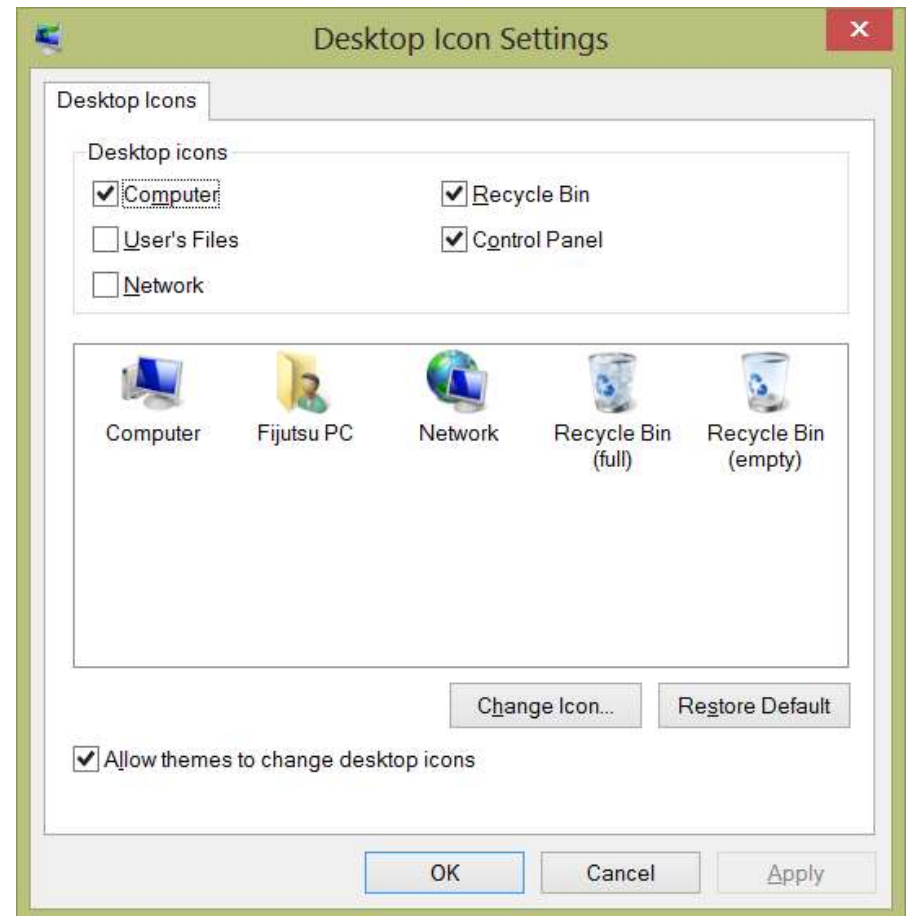
Podešavanje monitora

- Klikom na dugme **Advanced settings** pruža nam se mogućnost da mnogo detaljnije podešavamo opcije vezane za rad grafičke kartice i monitora.

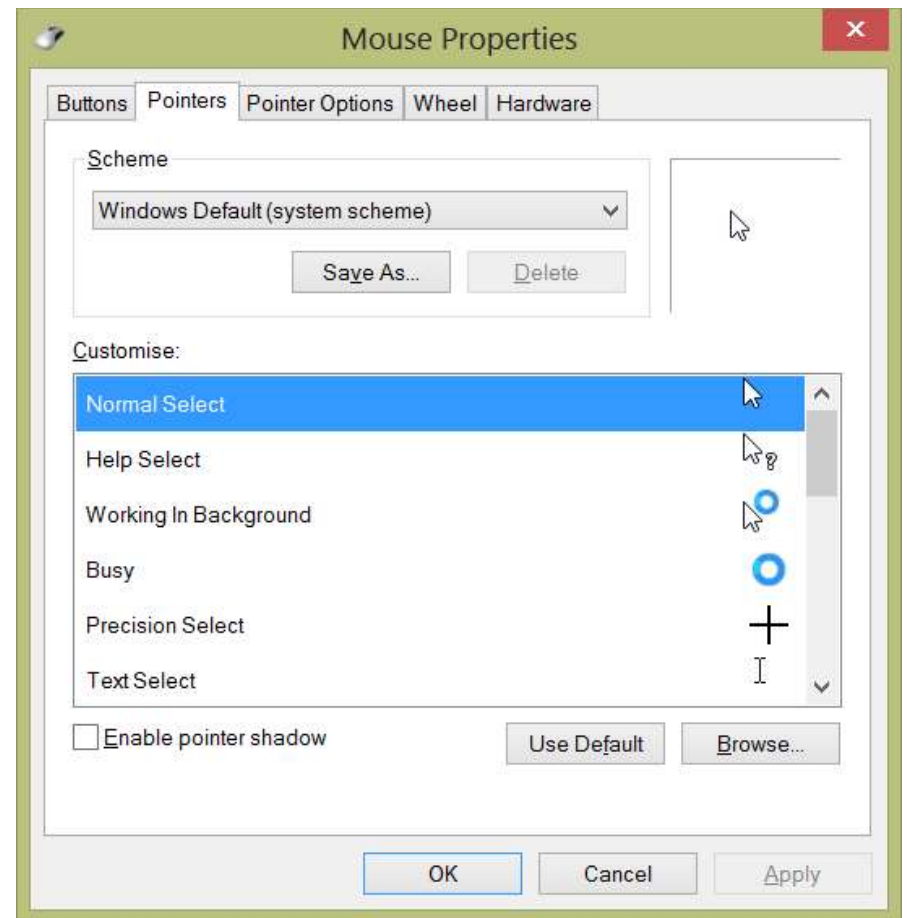
Uredjivanje radne površine

- Opcija **Change desktop icons** prozora **Personalisation**, otvara dijalog koji omogućava promenu ikona na **Desktop-u**.

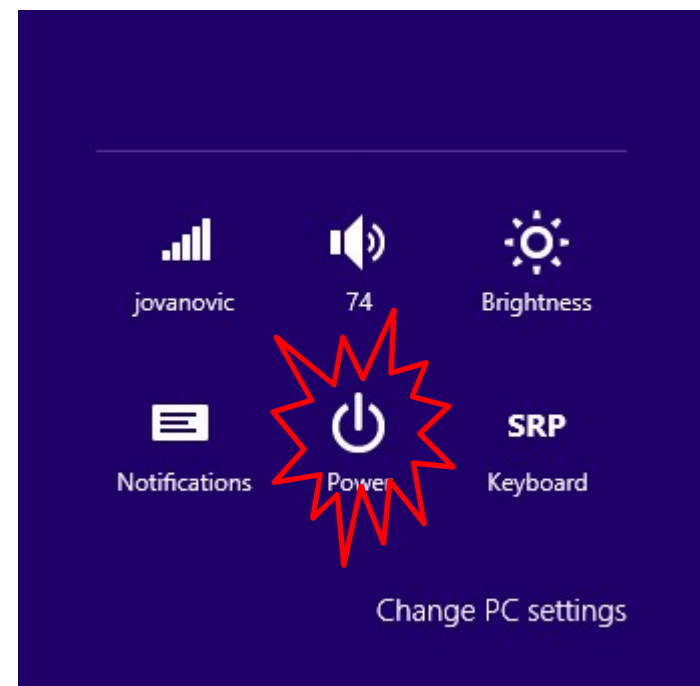
Uredjivanje radne površine

- Opcija **Change mouse pointers** prozora **Personalisation**, otvara dijalog koji omogućava promenu promenu pokazivača miša.

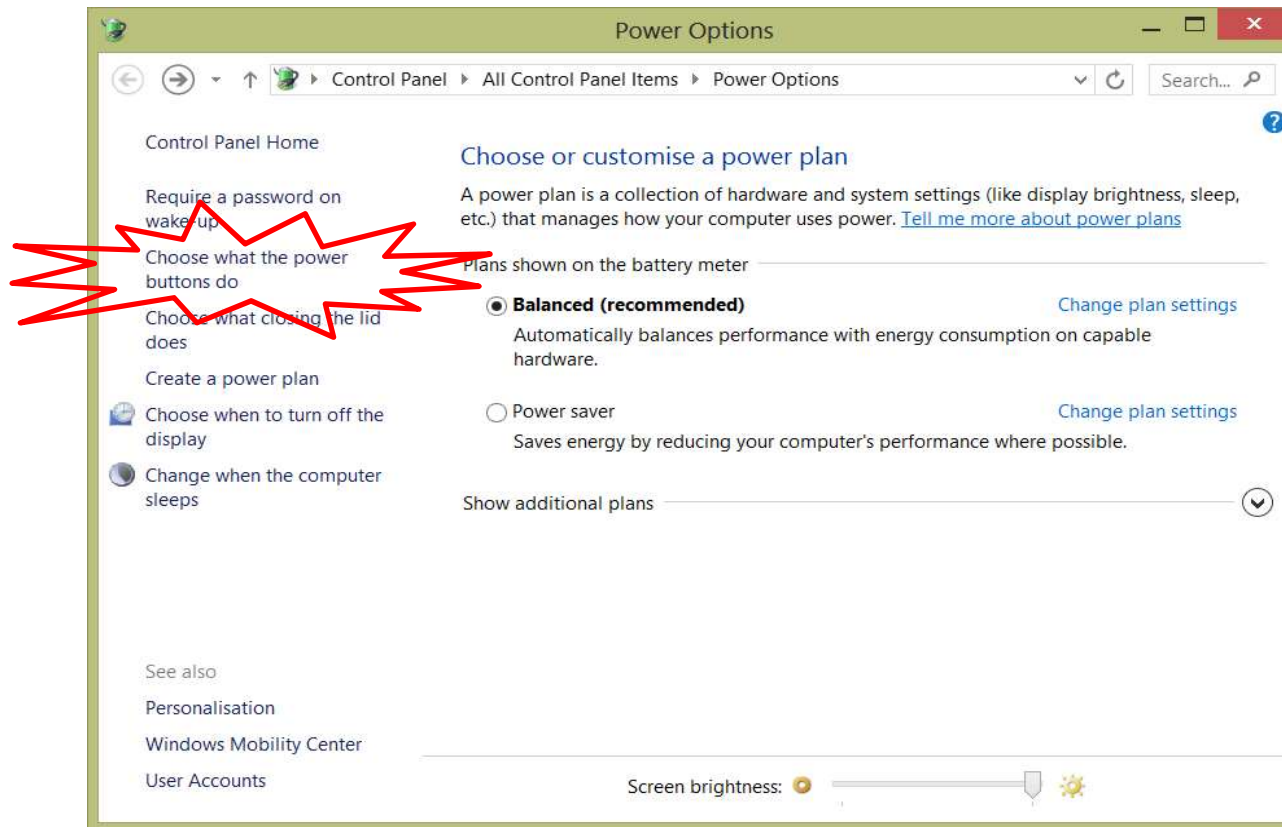
Isključivanje računara

- Računar je moguće isključiti pomoću opcije **Power**, do kojke se dolazi klikom na opciju **Setnngs Charms bar-a**.
- **Opcije su:**
 - **Sleep** – prebacuje računar u stanje minimalne potrošnje struje. Programi ostaju aktivni.
 - **Shut Down** – Isključuje računar.
 - **Restart** – ponovo startuje računar.

Podešavanje opcija isključivanja

- Kliknuti na opciju **Power Options** u **Control Panel**-u, pa na **Choose what the power button does**

System Settings

← → ▾ ↑ << All Control Panel Items >> Power Options > System Settings ▾ ↻

Search... 🔍

Define power buttons and turn on password protection

Choose the power settings that you want for your computer. The changes that you make to the settings on this page apply to all of your power plans.

 [Change settings that are currently unavailable](#)

Power and sleep buttons and lid settings

On battery

Plugged in

When I press the power button:

Sleep ▾

Sleep ▾

When I press the sleep button:

Sleep ▾

Sleep ▾

When I close the lid:

Sleep ▾

Sleep ▾

Password protection on wake-up

☒ Require a password (recommended)

When your computer wakes from sleep, no one can access your data without entering the correct password to unlock the computer. [Create or change your user account password](#)

☐ Don't require a password

Save changes

Cancel

Datoteke, fascikle...

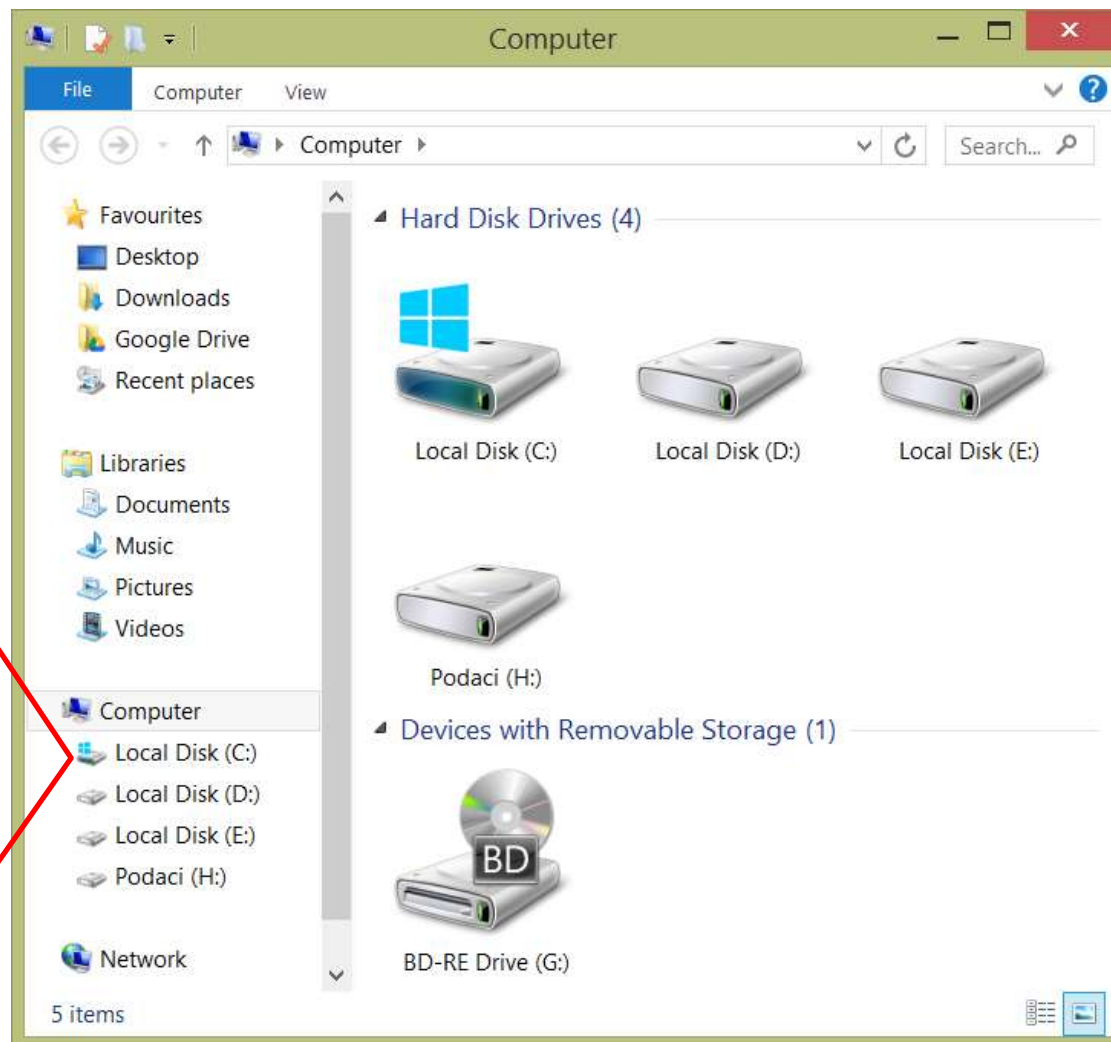
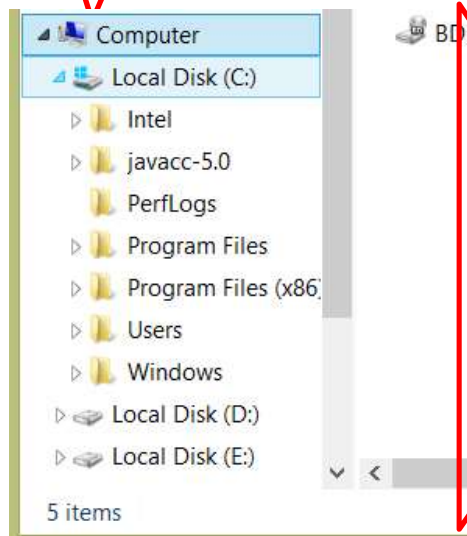
- Podaci su u računaru organizovani i smešteni u datotekama (**files**) u fasciklama (**Folders**) ili katalozima ili direktorijumima.
- Folderi su smešteni na diskovima, odnosno jedinicama spoljne memorije koji su obeleženi slovima C, D, E ...

Computer

- Ikona **Computer** ima posebnu namenu i uvek postoji na radnoj površini. Njen prozor se otvara kao i svaki drugi, tj.dvostrukim klikom. U desnom delu ovog prozora se nalaze ikone koje odgovaraju sadržaju koji je selektovan u levom delu
- U levom delu prozora nalaze se:
 - **Favoutites**
 - **Libraries**
 - **Computer**, ako je selektovana ova komponenta, onda se u desnom delu nalaze:
 - Hard Disk Drives (C,D,... ako ima više Hard Disk-ova),
 - Devices With Removable Storage (DVD/CD-RW Drive (E:).....).
 - **Network**

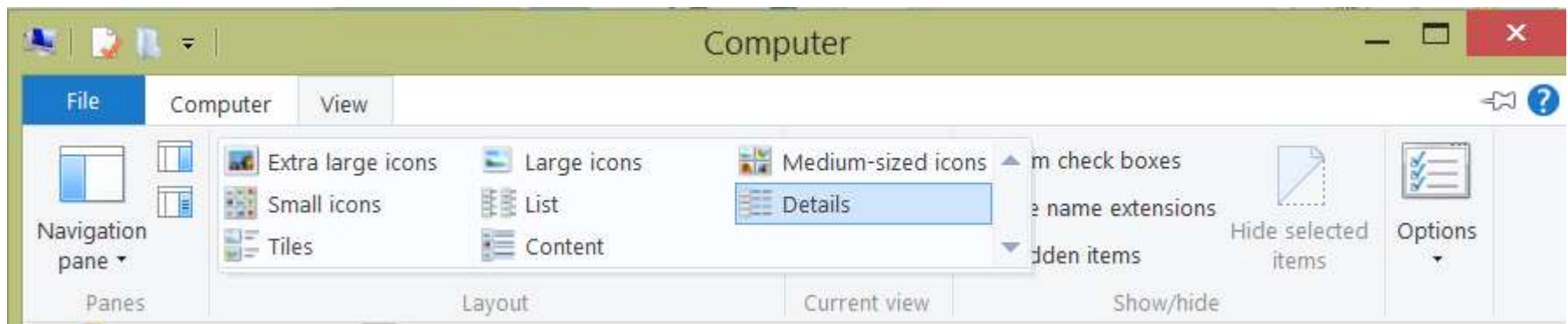
Copmputer

Diskovi i katalozi
se prikazuju u
formi stabla

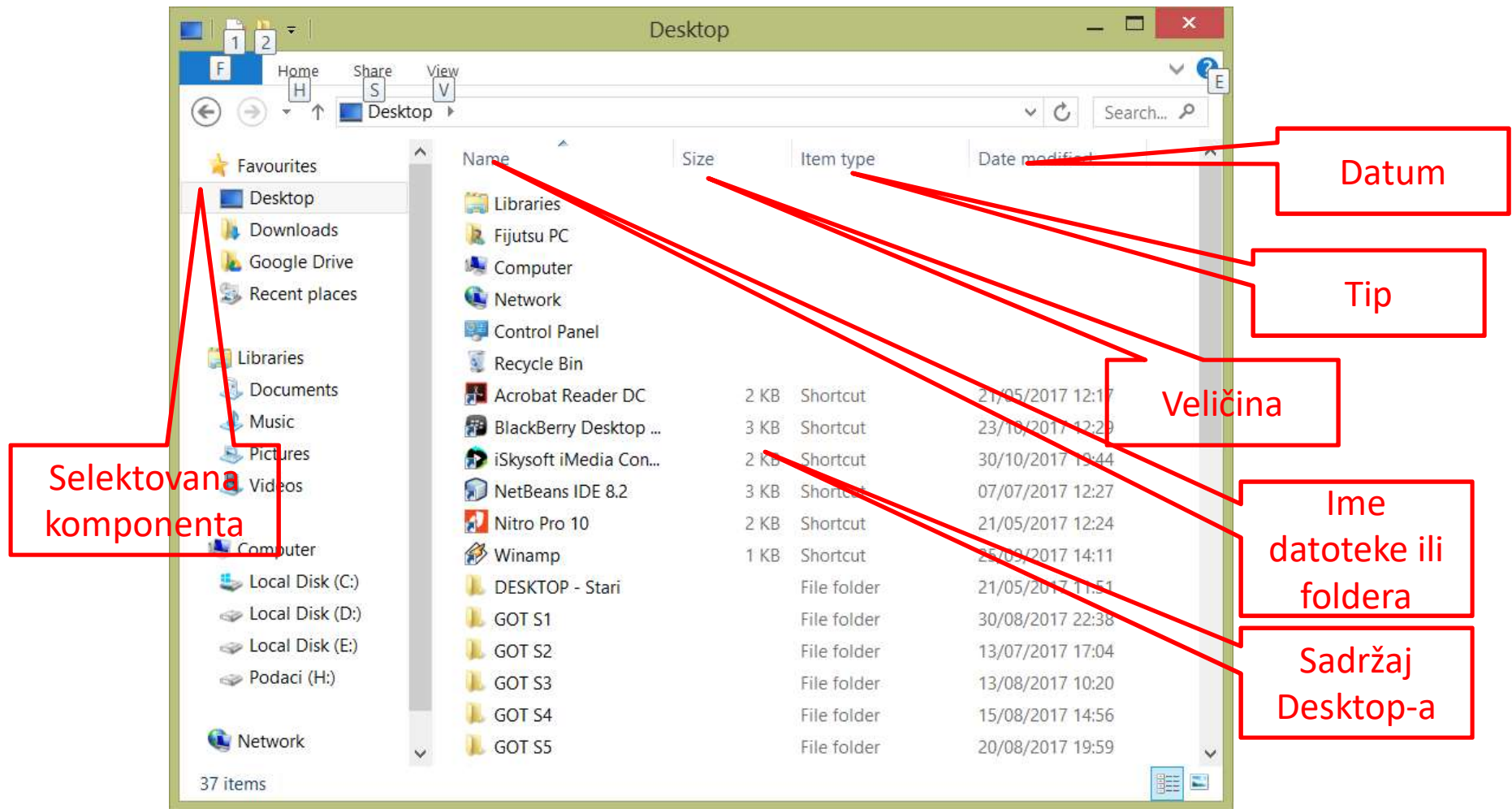

Prikaz sadržaja kataloga

- Sadržaj selektovane komponente sa desne strane, prikazuje se u centralnom delu prozora.
- Način prikaza određen je jednom od stavki opcije **Layout**, menija **View**.

Detaljan prikaz

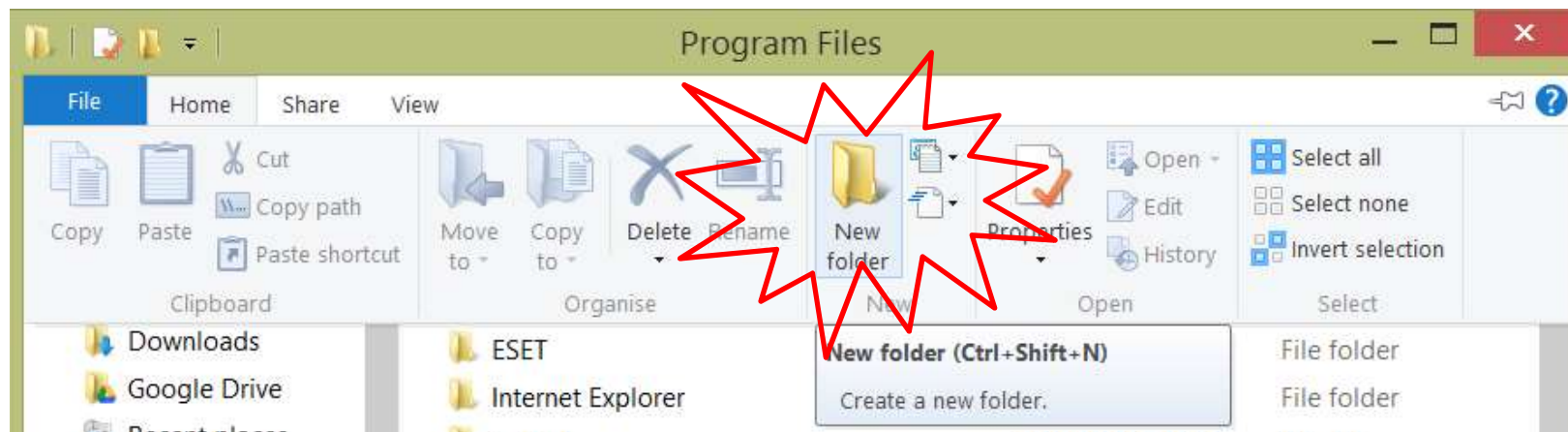

Kreiranje novog kataloga (New folder)

- Izabere se lokacija gde treba da se nalazi novi katalog.
- Klikne se desnim tasterom miša.
- Otvara se padajući meni.
- Bira se opcija **New**, pa **Folder**.
- Kreiraće se novi katalog sa imenom **New folder**.

Kreiranje novog kataloga (New folder)

- Drugi način jeste da se iz menija **Home**, glavnog prozora, izabere ikona **New folder**.
- Ili kombinacijom tastera **Ctrl+Shift+N**

Promena imena kataloga

- Izabere se opcija **Rename** iz padajućeg menija, kada se klikne desnim tasterom miša na katalog.
- Drugi način jeste da se iz menija **Home**, glavnog prozora, izabere ikona **Rename**.
- Treći način jeste da se dva puta klikne na katalog, ali ne brzo jer će se tako otvoriti katalog, već sa malom pauzom između dva pritiska tako se dobije zatamnjeni naziv tekućeg direktorijuma.
- Ili nakon selektovanja kataloga pritisne se **F2**.
- ... a zatim se unese novo ime kataloga.

Kreiranje datoteke

- Datoteke se kreiraju u aplikacijama.
- Na primer, tekst napisan u programu **Notepad** može da se sačuva u posebnoj datoteci na sledeći način:
 - Izborom opcije **Save** menija **File** otvara se dijalog **Save As**.

Save As

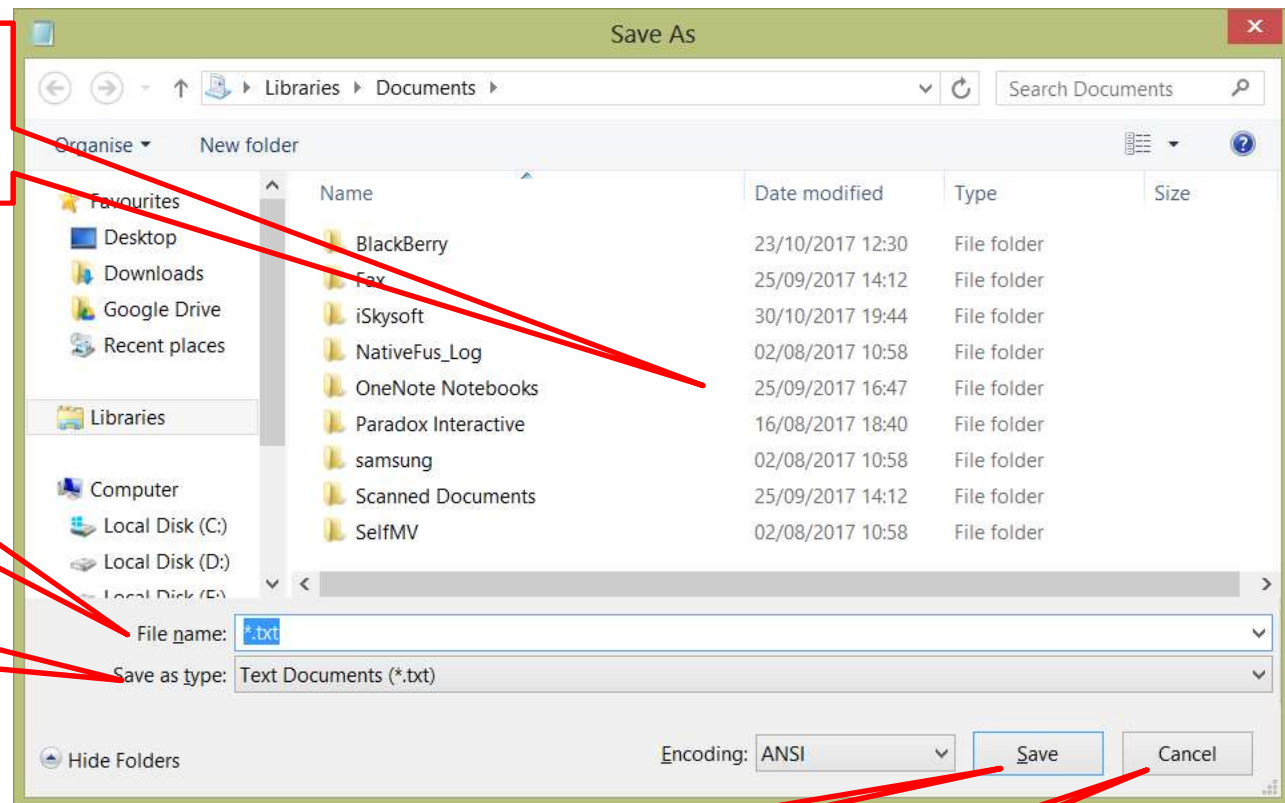
Lokacija gde će datoteka biti sačuvana

Unosi se ime datoteke, na primer **Zapis**

Bira se tip datoteke

Zadaje se komanda za snimanje datoteke

Poništava se izbor

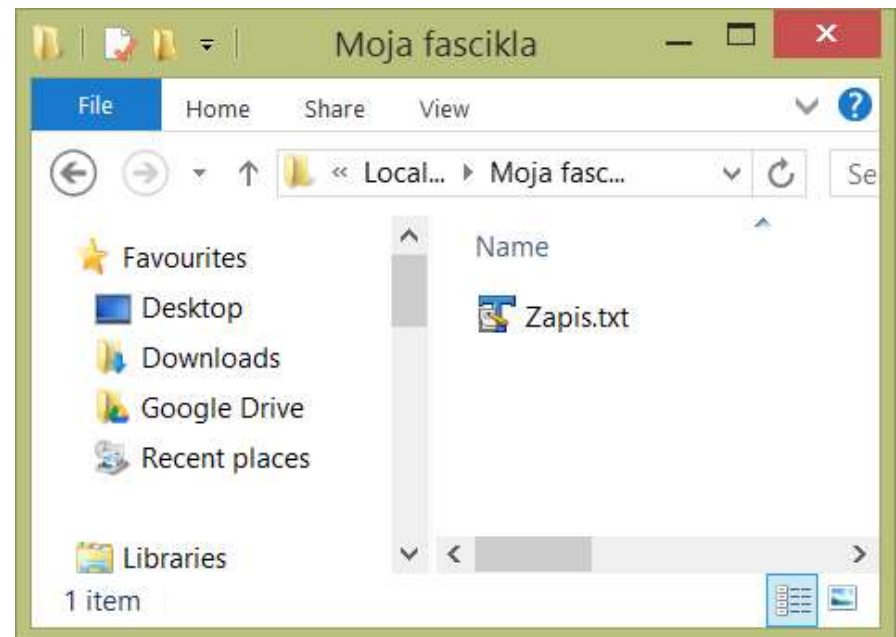

Naziv datoteke

- Naziv datoteke se sastoji od imena, tačke i ekstenzije
- Ime datoteke se unosi proizvoljno.
- Ekstenzija određuje tip datoteke i zavisi od aplikacije koja kreira datoteku.

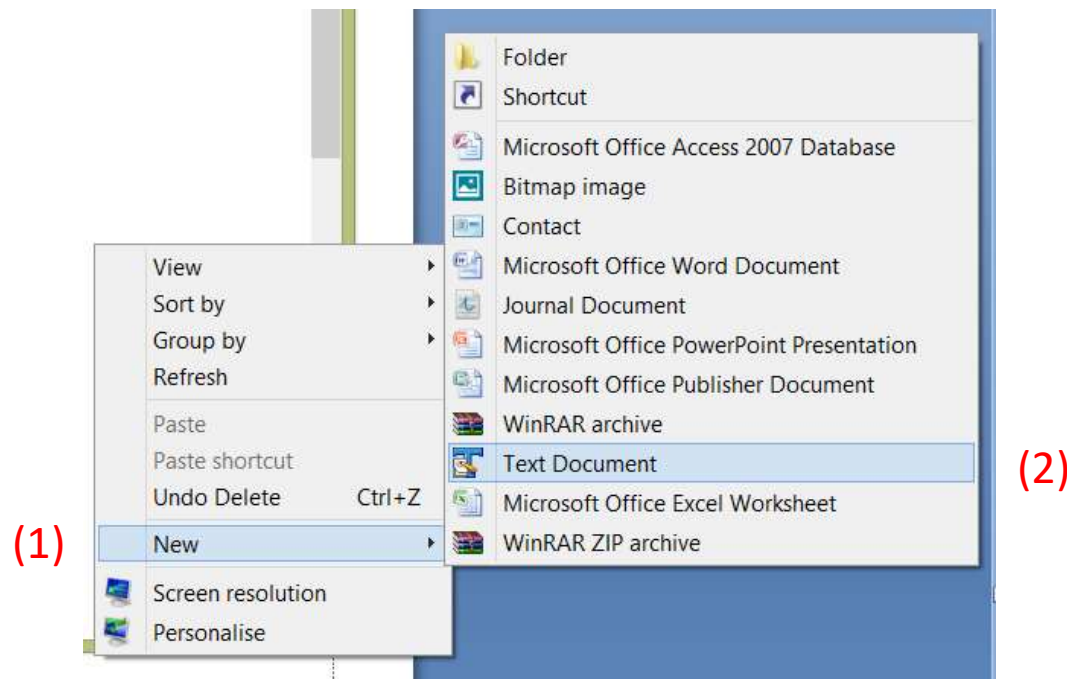
Kreiranje datoteke

- Rezultat kreiranja nove datoteke može se videti ako se otvori fascikla u kojoj je datoteka sačuvana.

Kreiranje datoteke

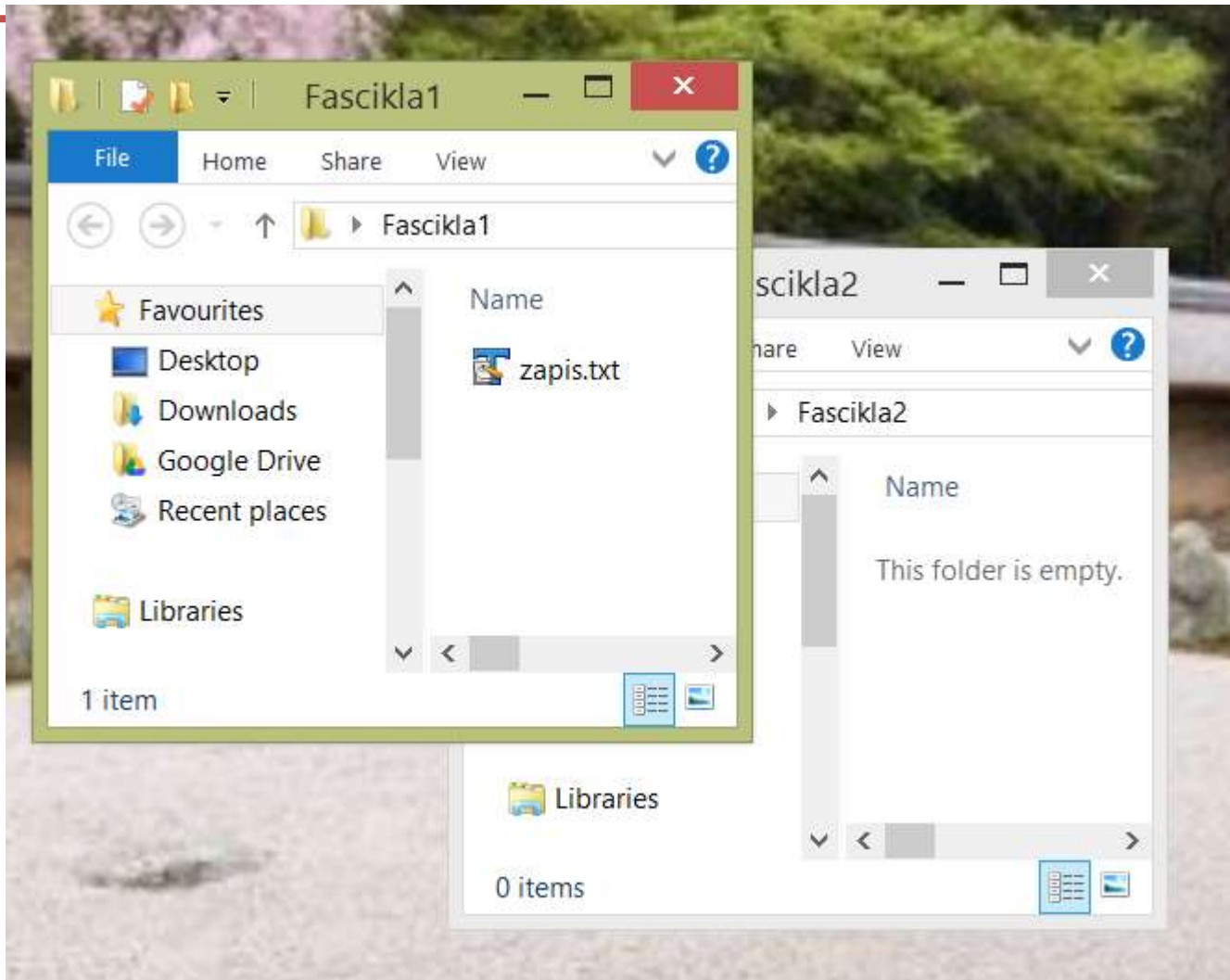
- Datoteka se može kreirati , na nekoj lokaciji, i tako što se klikne denim tasterom miša i iz padajućeg menija se izabere tip dokumenta, na primer **Text Document**.

Kopiranje, premeštanje...

- Kreirati kataloge **Fascikla1** i **Fascikla2**, na **Desktop**-u.
- Startovati aplikaciju **Notepad**.
- Napraviti novi dokument **zapis.txt** i sačuvati ga u katalogu **Fascikla1**.

Kopiranje, premeštanje...

Kopiranje

- Otvoriti katalog **Fascikla1**
- Kliknuti desnim tasterom na datoteku **zapis.txt**
- Izabrati opciju **Copy** iz padajućeg menija
- Kliknuti desnim tasterom na katalog **Fascikla2**
- Izabrati opciju **Paste** iz padajućeg menija

Kopiranje

- Opcija **Copy** može da se aktivira i klikom na ikonu **Copy** menija **Home** ili kombinacijom **Ctrl+C** sa tastature.
- Opcija **Paste** može da se aktivira i klikom na ikonu **Paste** menija **Home** ili kombinacijom tastera **Ctrl+V**.
- Ili prevlačenjem desnim tasterom miša datoteke sa lokacije **Fascikla1** na lokaciju **Fascikla2** i biranjem opcije **Copy here** iz padajućeg menija.

Premeštanje

- Ako je potrebno premestiti datoteku, onda se bira opcija **Cut – Paste** padajućeg menija
- Ili se bira opcija **MoveTo** menija **Home**
- Ili se prevuče datoteku uz pritisnut levi taster miša.
- Ili se prevuče datoteku uz pritisnut desni taster miša, pa izabere opcija **Move here**. Opcija **Copy here** kopira datoteku.

Brisanje datoteke

- Dovedite pokazivač miša na datoteku **zapis.txt**, kliknite levim tasterom miša, odvučite je i spustite u *korpu za otpatke* (**Recycle Bin**)
- Izaberite opciju **Delete** menija **Home**.
- Kliknite na datoteku **zapis.txt**. Na tastaturi pritisnite taster **Delete**.
- Kliknite desnim tasterom na dokument **zapis.txt**. Izaberite komandu **Delete** iz padajućeg menija.

Spasavanje izbrisanog dokumenta

- Kliknite dvaput na **Recycle Bin**.
 - Dovedite pokazivač miša na dokument koji hoćete da oporavite i kliknete na njega desnim tasterom. Pojaviće se padajuća lista u kojoj treba izabrati komandu **Restore**
 - Ili premestite dokument tehnikom odvući i pusti na novu lokaciju.
- Kliknuti desnim tasterom na lokaciju sa koje je dokument izbrisan. Izabrati opciju **Undo** iz padajućeg menija.
- Opcija **Undo** uvek poništava poslednju akciju korisnika.

Spasavanje izbrisanog dokumenta

- Oporavak pomoću naredbe **Restore** vraća datoteku na mesto sa koga je obrisana, tj. gde je originalno bila sačuvana i obnavlja sve veze koje postoje prema njoj.
- Vraćanje izbrisanog dokumenta tehnikom odvući i spusti smešta datoteku na novu lokaciju koja uopšte ne mora biti ista kao originalana, pa samim tim, ako postoje pokazivači na nju, te veze neće biti ponovo uspostavljene.

Jezik i tastatura

- U **Charms bar-u** izabrati **Settings**, pa **Change PC Setings**.
- Izabrati **General**, pa **Language Preferences**.
- Kliknuti na **Add a language** i izabrati željeni jezik.
- Tastatura se podešava klikom na **Options**, za željeni jezik.

PC settings

Personalise

Users

Notifications

Search

Share

General

Privacy

Devices

Wireless

Ease of Access

Sync your settings

HomeGroup

Windows Update

Time

17:59, 07 November 2017

(UTC+01:00) Belgrade, Bratislava, Budapest, Ljubljana, Prague

Adjust for daylight saving time automatically

On

App switching

Allow switching between recent apps

On

When I swipe in from the left edge, switch to my most recent app

On

Delete history

Spelling

Autocorrect misspelt words

On

Highlight misspelt words

On

Language

Add or change input methods, keyboard layouts and languages.

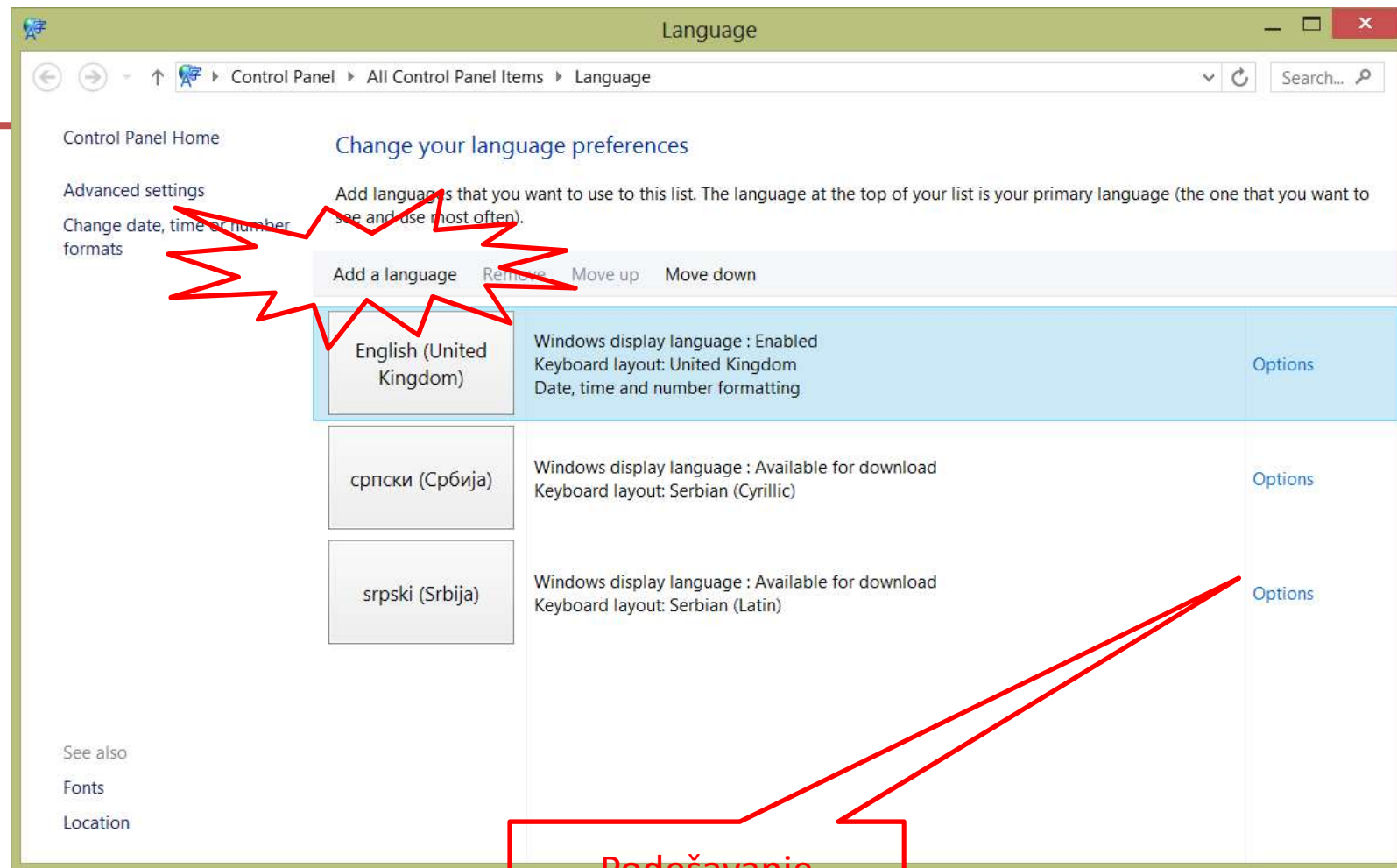
[Language preferences](#)

Available storage

You have 347 GB available. See how much space your apps are using.

[View app sizes](#)

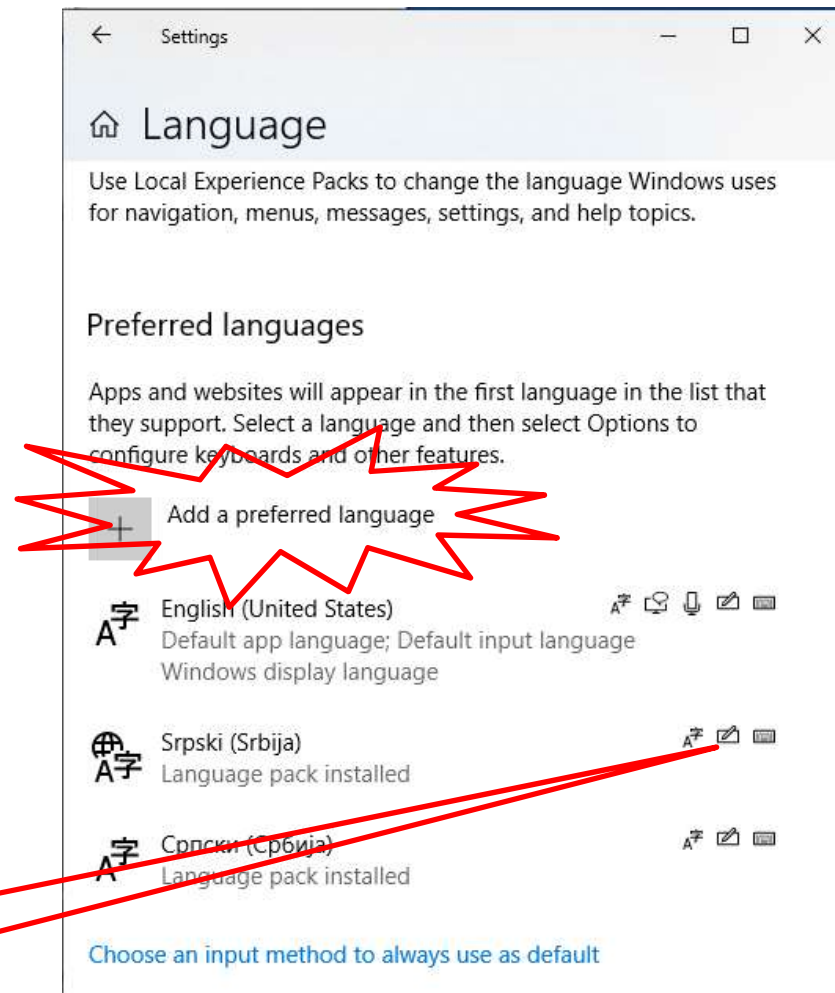
[Refresh your PC without affecting your files](#)

Podešavanje
tastature

Win 10

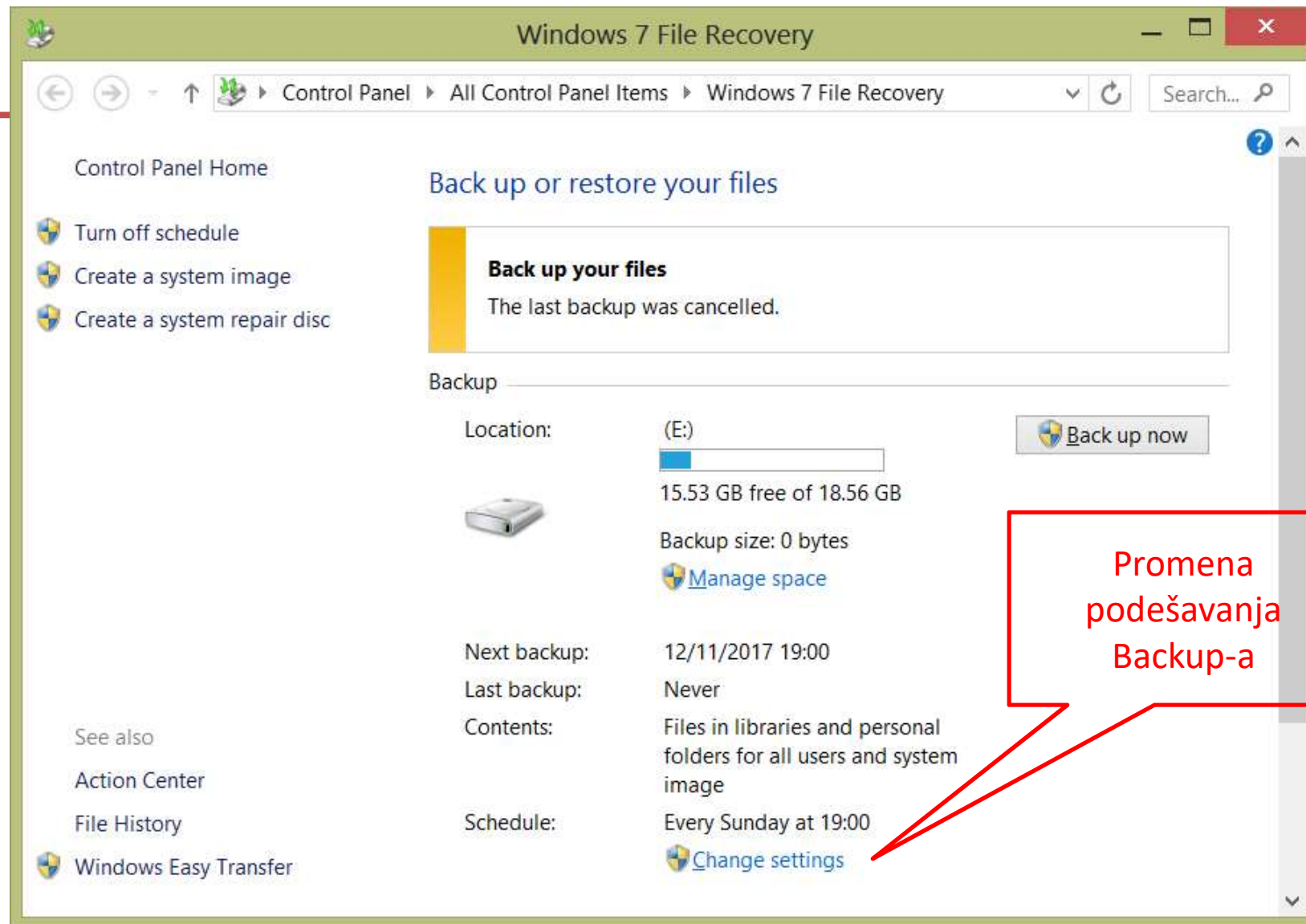
- Kliknite na **Settings**
- Kliknite **Time&Language**, a zatim kliknite na **Language**.

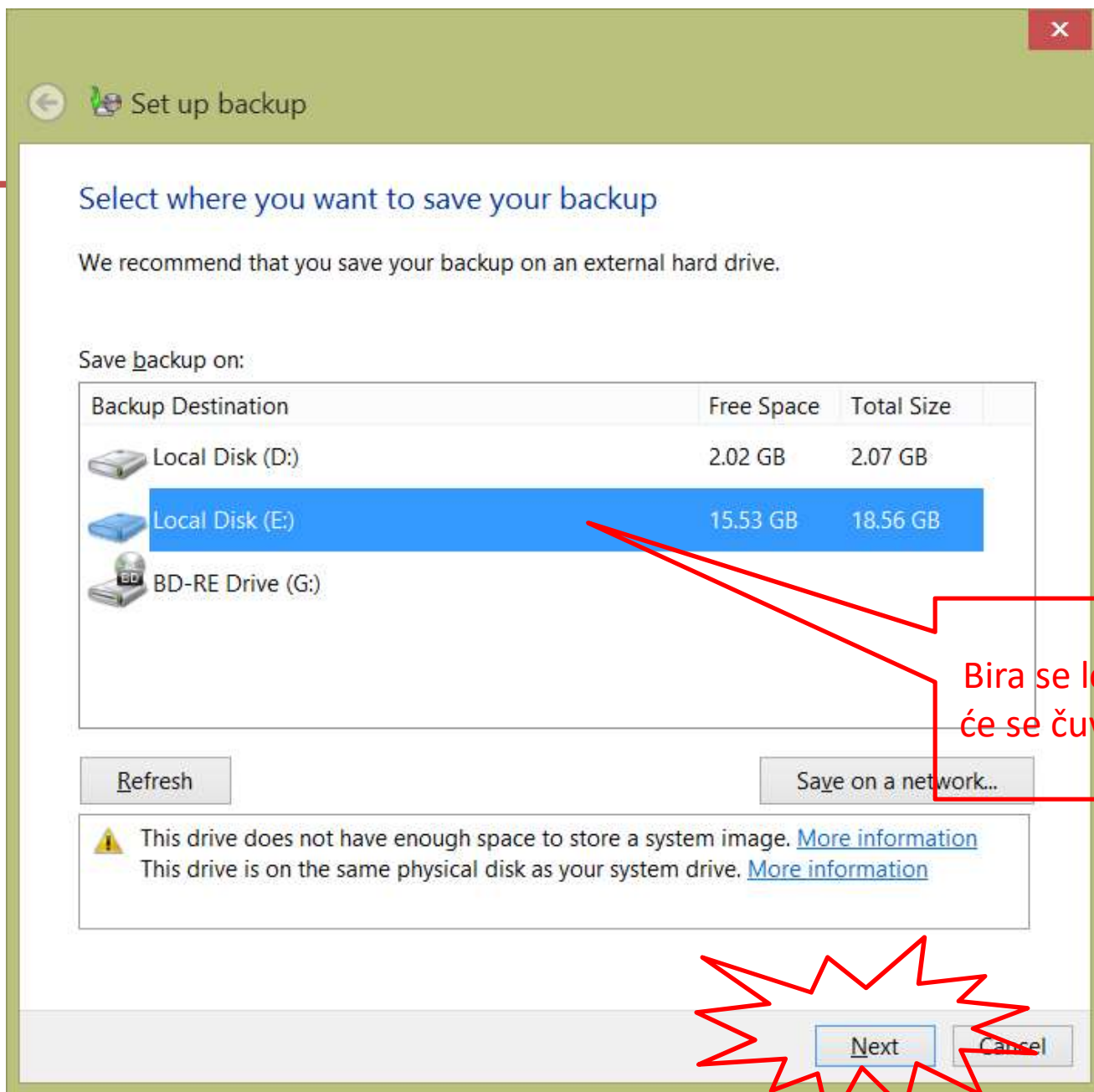

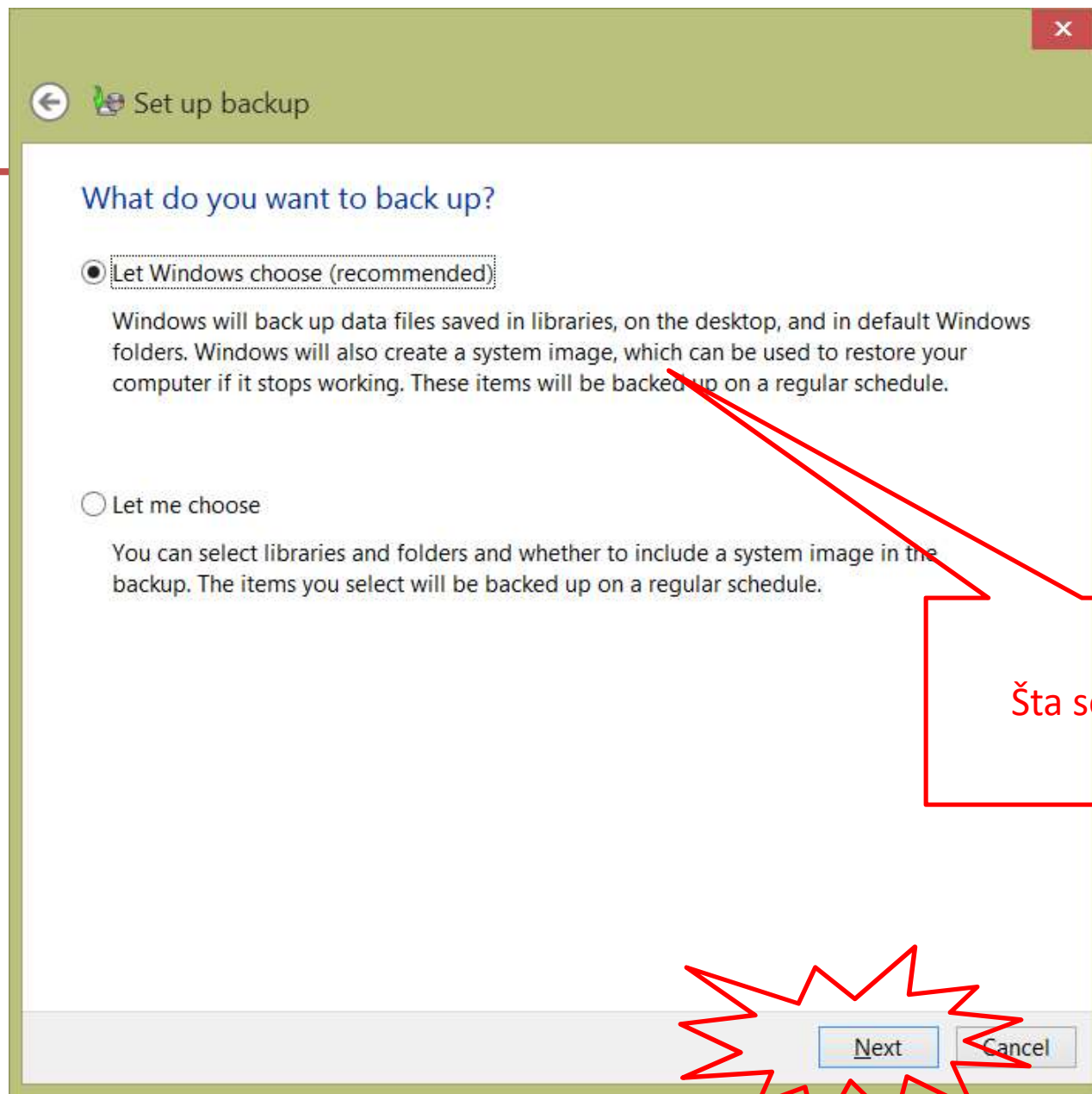
Podešavanje
tastature

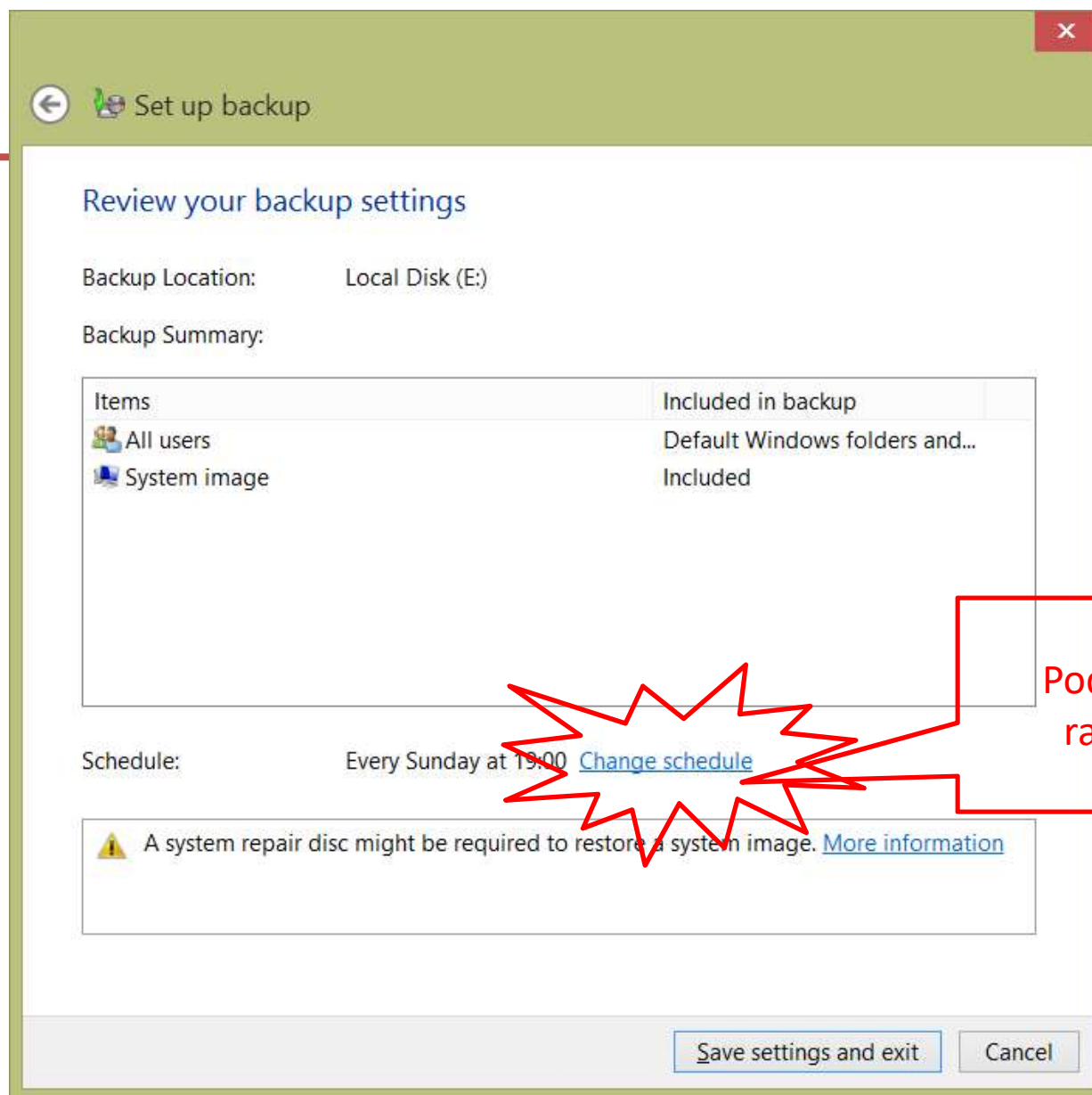
Backup

- Iz **Control Panel**-a izabрати **Windows 7 File Recovery**.
- Otvoriće se dijalog koji omogućava podešavanje opcije **Backup**-a.

Podešavanje
rasporeda

 Set up backup

How often do you want to back up?

Files that have changed and new files that have been created since your last backup will be added to your backup according to the schedule you set below.

☒ Run backup on a schedule (recommended)

How often:

Weekly

What day:

Sunday

What time:

19:00

OK

Cancel

80

Win 10

- Kliknite na **Setings**
- Kliknite **Update&Security**, a zatim kliknite na **Backup**.

